

INFORMARE
ACTE NORMATIVE ADOPTATE ÎN APLICAREA
DECRETULUI PENTRU INSTITUIREA STĂRII DE ALERTĂ

18 iunie 2021

v Hotararea 655/2021 pentru modificarea și completarea art. 25 din Hotărârea Guvernului nr. 155/2017 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2017 și 2018, precum și pentru prelungirea termenului de aplicare a acesteia, publicat în Monitorul Oficial 607/18.06.2021

→Articolul 25 din Hotărârea Guvernului nr. 155/2017 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2017 și 2018, , se modifică și se completează după cum urmează:

1.Alineatele (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

"(3) Pentru DCI-urile incluse necondiționat în sublista C secțiunea C2 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 720/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare:

a) dacă în raportul de evaluare a tehnologiilor medicale nu este efectuată o analiză de impact financiar pentru care să fie alocat un punctaj referitor la costurile terapiei sau o analiză de minimizare a costurilor, după caz, în lista prevăzută la alin. (2) se includ denumirile comerciale menționate în raportul de evaluare a tehnologiilor medicale, precum și denumirile comerciale aferente aceleiași substanțe active, concentrații și căi de administrare menționate în decizia Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România;

b) dacă în raportul de evaluare a tehnologiilor medicale este efectuată o analiză de impact financiar pentru care este alocat un punctaj referitor la costurile terapiei sau o analiză de minimizare a costurilor, după caz, în lista prevăzută la alin. (2) se includ denumirile comerciale menționate în raportul de evaluare a tehnologiilor medicale, precum și denumirile comerciale aferente aceleiași substanțe active, concentrații și căi de administrare, al căror preț de vânzare cu amănuntul pe unitatea terapeutică sau preț cu ridicata pe unitatea terapeutică, după caz, este mai mic sau egal cu prețul de vânzare cu amănuntul pe unitatea terapeutică sau prețul cu ridicata pe unitatea terapeutică, după caz, aferent denumirilor comerciale menționate în raportul de evaluare a tehnologiilor medicale.

(4) În situația în care se constată că deținătorul autorizației de punere pe piață nu asigură prezența medicamentelor pe piață, potrivit prevederilor titlului XVIII din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, medicamentele se exclud din lista prevăzută la alin. (2), în termen de maximum 30 de zile de la data comunicării lipsei acestora de pe piață, la sesizarea Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, instituțiile abilitate excluzând respectivele medicamente din lista prevăzută la alin. (2)."

2.După alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4¹), cu următorul cuprins:

"(4¹) Pentru DCI-urile incluse condiționat în sublista C secțiunea C2 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 720/2008, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în lista prevăzută la alin. (2) se includ medicamentele prevăzute în contractele cost-volum, încheiate între deținătorii de autorizații de punere pe piață/reprezentanții legali ai acestora și cei ai Casei Naționale de Asigurări de Sănătate."

3.Alineatul (6) se abrogă.

→Termenul de aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 155/2017 privind aprobarea programelor naționale de sănătate pentru anii 2017 și 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 222 din 31 martie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se prelungește până la finalul lunii în care se împlinesc 60 de zile de la data intrării în vigoare a legii bugetului de stat pe anul 2022.

v Hotararea 592/2021 privind aprobarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030, publicat in Monitorul Oficial 608/18.06.2021

→**Se aprobă** Strategia națională pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030, prevăzută în anexa nr. 1.

→**Se aprobă** Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030, prevăzut în anexa nr. 2.

→Finanțarea obiectivelor și a măsurilor prevăzute în anexele nr. 1 și 2 se realizează în limita fondurilor aprobate anual prin legile bugetare anuale, precum și din alte surse legal constituite, potrivit legii.

ANEXA nr. 1: STRATEGIE NAȚIONALĂ pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030

Strategie inovativă și integrată - Intervenție multidisciplinară - Nonstereotipuri - Egalitate de șanse între femei și bărbați - Responsabilitate. Ghiduri și instrumente de lucru - Informare și instruire - Educație la toate nivelurile

CAPITOLUL I: Considerații introductive

SECȚIUNEA 1: Delimitări conceptuale. Atitudini, mituri, prejudecăți și stereotipuri

1. Violența sexuală este omniprezentă; este un fenomen structural și global care nu are bariere naționale.

Această formă de violență apare în fiecare cultură, la toate nivelurile societății și în fiecare stat al lumii. Datele relevante cuprinse în studiile internaționale indică faptul că cel puțin o femeie din cinci a suferit o tentativă sau un viol, comise de către un partener intim în timpul vieții.

În plus, până la o treime dintre femei, atunci când povestesc despre prima lor experiență sexuală, afirmă că au fost forțate. Deși marea majoritate a victimelor sunt femei, bărbații și copiii de ambele sexe se confruntă, de asemenea, cu situații de violență sexuală. Prin urmare, fără echivoc violența sexuală poate fi privită ca o problemă globală, nu numai în sens geografic, ci și în ceea ce privește vârsta și sexul categoriilor afectate de acest tip de violență.

Violența sexuală are loc într-o varietate de circumstanțe și locuri cum ar fi: locuință, locul de muncă, școală și comunitate. În multe cazuri, acest tip de violență începe încă de la vârste fragede, din copilărie sau din adolescență. O rată ridicată de inițiere sexuală forțată a fost raportată în cadrul studiilor realizate la nivelul populației, realizate în zone foarte diverse ale globului precum: Camerun, Caraibe, Peru, Noua Zeelandă, Africa de Sud și Tanzania. Conform acestor studii, între 9% și 37% dintre adolescente și între 7% și 30% dintre adolescenți au raportat constrângeri sexuale din partea membrilor familiei, ale profesorilor, prietenilor sau străinilor.

Violența sexuală are un impact negativ semnificativ asupra sănătății persoanelor fizice și a populației. Potențiale consecințe asupra sănătății reproducerii și sexuale sunt numeroase: infecții cu transmitere sexuală, denumite în continuare *ITS*, virusul imunodeficienței umane/sindromul imunodeficienței dobândite, denumit în continuare *HIV/SIDA*, precum și risc crescut pentru adoptarea unor comportamente sexuale riscante, de exemplu, implicare sexuală timpurie și crescută și expunerea la parteneri mai mari și mai mulți, sarcini nedorite.

De asemenea, consecințele violenței sexuale asupra sănătății mintale pot fi la fel de grave și de lungă durată. Victimele abuzurilor sexuale sunt mai predispuse la depresie, consum de substanțe interzise, alcool, tulburare de stres posttraumatic, denumită în continuare *PTSD*, și sinucidere decât persoanele care nu au fost abuzate. Abuzul sexual la nivel mondial este o cauză majoră a *PTSD*, reprezentând aproximativ 33% din cazuri la femei și 21% din cazuri la bărbați.

Violența sexuală constituie un eveniment extrem de traumatizant, indiferent că este vorba de un incident unic sau de incidente repetate pe o perioadă mai lungă de timp. Consecințele violenței sexuale nu se limitează doar la impactul imediat, ci afectează viața și demnitatea persoanei pe termen lung. Urmările violenței sexuale pot varia în funcție de vârstă, personalitate, natura incidentului și a relației în care se află victima cu agresorul, astfel că persoanele care au trecut prin experiențe de violență sexuală se confruntă cu consecințe extrem de grave care le afectează pe termen lung funcționarea fizică, emoțională, comportamentală, cognitivă, socială și profesională.

Violența sexuală poate adopta forme diferite, fără a se limita doar la actele de contact sexual neconsimțite, putând include o gamă largă de comportamente sexuale, inclusiv încercări de a obține un act sexual, hărțuire sexuală, umilire, șantaj, constrângere, exploatare sexuală și mutilare genitală feminină.

2.Noțiuni de terminologie

La nivel global, *violența sexuală* este definită ca fiind "orice act sexual, încercarea de a obține un act sexual, comentarii sau avansuri sexuale nedorite sau acte desfășurate pentru exploatarea sexuală, folosind constrângeri, amenințări de vătămare sau forță fizică, de către orice persoană, indiferent de relația cu victima, în orice cadru, inclusiv, dar fără a se limita la casă și la serviciu", conform Glosarului de termeni extrași din secțiunea privind bazele programării și din secțiunea privind monitorizarea și evaluarea PNUD, 2012, 60 UN Women, http://publichealth.ro/wp-content/uploads/2015/09/implement_training-annual_RO_web.pdf.

Conform acestei definiții, o gamă foarte largă de comportamente, de la viol până la constrângerea sexuală acceptată cu fals acord, poate fi clasată ca un act de violență sexuală. O caracteristică importantă a acestui

fenomen, în zilele noastre, vizează prezența violenței sexuale, atât off-line, cât și on-line - cybercrimes, iar, de cele mai multe ori, aceste forme se întrepătrund.

Acordul fals în violența sexuală poate fi obținut în mai multe moduri, de exemplu: prin amenințări cu violența fizică, amenințări la locul de muncă, presiune psihologică sau șantaj. Acordul obținut în astfel de circumstanțe nu se identifică cu consimțământul liber exprimat. Același lucru este valabil și în cazurile în care sunt implicate persoane care se află în incapacitate de a-și da consimțământul, adică persoane aflate sub influența alcoolului, a substanțelor halucinogene sau persoane cu dizabilități mentale, astfel de acte fiind de asemenea neconsensuale.

3. Tipuri de violență sexuală

Violența sexuală poate îmbrăca nenumărate forme și poate avea loc în circumstanțe foarte diferite.

O persoană poate fi supusă violenței sexuale de către una sau mai multe persoane; incidentul poate fi planificat sau poate fi un atac surpriză. Deși violența sexuală apare cel mai frecvent în locuința victimei sau în casa făptuitorului, ea are loc și în multe alte locuri, cum ar fi: locul de muncă, la școală, în cluburi sportive, în închisori, mașini, străzi sau spații deschise, de exemplu: parcuri, terenuri agricole.

Autorul unei violențe sexuale poate fi un partener intim, un prieten, un membru de familie sau un fost partener sau un necunoscut, astfel că nu există un stereotip privind profilul agresorului sexual.

De altfel, aceștia provin din toate mediile, înstărite sau nu, cu studii superioare sau fără educație, religioși și nonreligioși, pot fi persoane aflate în funcții de autoritate care sunt respectate și de încredere, de exemplu: medic, profesor, ghid turistic, preot, ofițer de poliție și astfel de multe ori acești agresori sunt mai puțin susceptibili de comiterea unor forme de violență sexuală.

Violența sexuală este frecvent întâlnită în situații de război și conflicte armate. Mai exact, violul și tortura sexuală sunt frecvent utilizate ca arme pentru demoralizarea inamicului; femeile sunt uneori forțate să se "căsătorească temporar" cu soldații inamici. Femeile încarcerate pot fi supuse violenței sexuale de către gardienii închisorii și polițiști.

Formele de violență sexuală includ, dar nu se limitează la:

- a) viol;
- b) pornografia din răzbunare - revenge porn;
- c) sclavie sexuală;
- d) hărțuire sexuală, inclusiv cereri de favoruri sexuale în schimbul promovării la locul de muncă sau promovarea în unitățile școlare superioare;
- e) trafic de persoane în scopul prostituției forțate;
- f) expunere forțată la pornografie;
- g) sarcina forțată;

- h) sterilizare forțată;
- i) avort forțat;
- j) căsătoria forțată;
- k) mutilarea genitală a femeilor;
- l) testarea forțată a virginității.

Concepte-cheie în înțelegerea și definirea violenței sexuale:

- a) *sex* - caracteristici biologice și fiziologice ale bărbaților și femeilor; sunt congenitale, iar diferențele dintre sexe sunt limitate la funcțiile fiziologice de reproducere;
- b) *gen* - caracteristici sociale construite pe baza a diferiți factori cum ar fi: vârsta, religia, originea etnică și socială. Ele diferă de la o cultură la alta și definesc statutul, rolul, responsabilitatea socială, relațiile de putere dintre membrii oricărei societăți sau culturi;
- c) *violența* - ca mijloc de control și opresiune de natură emoțională, psihologică, fizică, sexuală, socială. În timp ce agresivitatea este o tendință innăscută, violența se învață;
- d) *abuz* - uzul inadecvat de putere prin care autorul deține controlul sau anumite avantaje asupra abuzatului;
- e) *coerciție* - forțare sau tentativa de forțare împotriva consimțământului persoanei, uzându-se de amenințare, insistență, manipulare, norme culturale sau putere economică;
- f) *agresor* - persoană, grup, instituție care exercită agresiunea. Este un mit că violența sexuală și de gen este săvârșită de către persoane străine. Cele mai multe fapte de acest tip sunt îndeplinite de persoane cunoscute, iar multe incidente violente sunt premeditate și planificate în avans;
- g) *cultura violului* - rape culture - un complex de credințe care încurajează agresiunea sexuală masculină și încurajează violența împotriva femeilor. Această noțiune descrie o societate în care violența este considerată sexy și sexualitatea violentă. Manifestările în cadrul unei culturi a violului includ cazuri de violență sexuală care variază de la remarci sexuale, atingeri sexuale până la viol, precum și faptul că asemenea violențe împotriva femeilor sunt trecute cu vederea și prezentate ca normale, <https://eige.europa.eu/ro/taxonomy/term/1341>.

SECȚIUNEA 2: Contextul actual

În fiecare zi în Europa femeile sunt abuzate psihologic și fizic în "siguranța" propriilor lor case, sunt urmărite, hărțuite, violate, mutilate, forțate de familie să intre în căsătorii nedorite sau sterilizate împotriva voinței lor.

Violența sexuală este o realitate pentru milioane de oameni din întreaga lume, în special pentru fete și femei. Cercetările indică faptul că marea majoritate a victimelor violenței sexuale sunt fete și femei, majoritatea autorilor fiind bărbați și că majoritatea victimelor își cunosc atacatorul. Violența sexuală împotriva bărbaților și a băieților este, de asemenea, răspândită.

Deși, în general, se recunoaște că violența sexuală împotriva femeilor este omniprezentă în toate țările și pe toate nivelurile societății, statisticile fiabile cu privire la prevalența violenței sexuale în întreaga lume sunt foarte limitate.

În toate statele lumii există un nivel semnificativ de subraportare a violenței sexuale.

Prin urmare, este puțin probabil ca statisticile publicate să ofere o imagine exactă a adevăratei dimensiuni a acestei probleme. Acest lucru creează, de asemenea, dificultăți atunci când se încearcă compararea studiilor. Motivele pentru care nu se raportează sunt complexe și multiple, dar, de obicei, includ teama de stigmatizare, rușinea, precum și lipsa de încredere în anchetatori, poliție și lucrătorii din domeniul sănătății. Bărbații sunt chiar mai rezervați în a raporta incidentele în comparație cu femeile și, din acest motiv, informațiile despre gradul de violență sexuală împotriva bărbaților sunt deosebit de limitate.

Factori de risc

Există mulți factori care generează riscul ca cineva să fie constrâns în situații de violență sexuală.

Unii dintre acești factori sunt legați de atitudinile, credințele și comportamentele indivizilor implicați, în timp ce alți factori sunt înrădăcinați profund în condiționarea socială și mediul familial și comunitar. *Acești factori nu numai că influențează probabilitatea agresiunii sexuale/violului, ci și reacția la acesta.*

Deși orice persoană poate fi victimizată sexual, există unele persoane sau grupuri de indivizi care pot fi mai vulnerabili ca victime ale violenței interpersonale și, în special, ale violenței sexuale.

Acestea includ:

- a) femei, în special cele aflate în relații abuzive, cele dependente economic și social de partener;
- b) copiii, fete și băieți, precum și tineri, inclusiv cei aflați în centre de plasament;
- c) bărbați și femei cu dizabilități fizice și psihice, din familie sau din centrele rezidențiale;
- d) persoane aflate în închisoare sau în detenție;
- e) persoane cu dependență de droguri sau alcool;
- f) persoane cu istoric de viol sau abuz sexual care au avut calitatea de victimă a unui viol sau a unei alte forme de agresiune sexuală;
- g) persoane implicate în prostituție sau în producerea și difuzarea de materiale pornografice, persoanele traficate în scopul exploatarei sexuale;
- h) persoane fără adăpost.

SECȚIUNEA 3: Definiții și date statistice

a) Definiții

Conform Platformei de acțiune de la Beijing adoptate la a patra Conferință mondială asupra problemelor femeilor din 1995, termenul *violență împotriva femeilor* înseamnă orice act de violență fundamentat pe diferența de gen, care rezultă sau care poate rezulta într-o vătămare sau suferință fizică, sexuală sau

psihologică a femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acte, coerciția sau privarea arbitrară de libertăți, indiferent dacă acestea apar în viața publică sau privată.

Totodată, **Convenția de la Istanbul** definește în mod concret, la art. 3. lit. a), violența împotriva femeilor ca fiind o încălcare a drepturilor omului și o formă de discriminare împotriva femeilor și va însemna toate acțiunile de violență de gen care rezultă în sau care sunt probabile a rezulta în vătămarea sau suferința fizică, sexuală, psihologică sau economică cauzată femeilor, inclusiv amenințările cu asemenea acțiuni, coerciția sau deprivarea arbitrară de libertate, indiferent dacă survine în public sau în viața privată.

Universalitatea manifestărilor violente, prevalențele ridicate, precum și consecințele acestora pe termen scurt și lung atrag atenția asupra nevoii de intervenție și prevenire.

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) definește violența astfel: folosirea intenționată a forței sau puterii, reală sau sub formă de amenințări, împotriva propriei persoane, împotriva unei alte persoane sau împotriva unui grup sau comunități, care rezultă sau are o probabilitate ridicată de a rezulta în rănirea, moartea, afectarea psihologică, afectarea dezvoltării sau deprivare. Această definiție atrage atenția asupra asocierii dintre intenția comiterii comportamentului violent și comportamentul în sine, indiferent de consecințele acestuia. Astfel, putem spune că actele violente depășesc sfera violenței fizice, incluzând atât amenințările și intimidarea, cât și neglijarea și abuzul psihologic.

Lupta împotriva violenței ar trebui plasată, în mod indiscutabil, în contextul protecției drepturilor fundamentale ale omului, așa cum sunt acestea recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și în explicațiile însoțitoare, având în vedere statutul prevalent al acesteia care recunoaște, între altele, dreptul la demnitate, egalitate și solidaritate.

Astfel că violența sexuală constituie o încălcare gravă a dreptului omului în conformitate cu standardele globale pentru drepturile omului, precum cele stabilite în **Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice**, denumită în continuare *Convenția de la Istanbul*, Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, denumită în continuare *CEDAW*, Platforma pentru acțiune de la Beijing, denumită în continuare *BPA*, Declarația ONU privind eliminarea violenței împotriva femeilor, denumită în continuare *DEVAW*, Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al ONU, Pactul internațional relativ la drepturile civile și politice, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

b) Date statistice

Violența sexuală este forma de violență cea mai puțin recunoscută și raportată, având în vedere că între 75% și 90% dintre cazuri nu ajung în atenția autorităților.

Violența sexuală rămâne ascunsă din cauza normelor sociale care fac ca rușinea și vina să planeze asupra victimei, și nu asupra agresorului.

Într-un studiu relevant al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene - FRA 2013, *Violența împotriva femeilor: în fiecare zi și în orice loc*, sunt prezentate rezultatele celei mai cuprinzătoare anchete din Europa cu privire la violența împotriva femeilor, arătând amploarea abuzurilor suferite de femei acasă,

la serviciu, în public și on-line, conform <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-main-results-report>.

Astfel, Raportul FRA din 2014 a fost primul care a acoperit toate cele 28 de state membre ale Uniunii Europene și evidențiază o încălcare gravă a dreptului omului la libertatea împotriva violenței, astfel: 1 din 3 femei a suferit violență sexuală, violență fizică sau ambele; 1 din 3 femei a experimentat un comportament abuziv psihologic din partea unui partener intim; 3,7 milioane de femei din Uniunea Europeană au suferit violență sexuală în decurs de 12 luni; 1 din 2 femei a suferit o hărțuire sexuală; 1 din 20 femei a fost violată.

Violența sexuală afectează sute de mii de femei în România, respectiv între 6 și 7% dintre femeile și fetele din România au fost victime ale unor acte de agresiune sexuală, conform FRA 2013; totodată, uneori și băieții sunt victime ale agresiunilor sexuale.

Conform acestui studiu: 30% dintre femeile din România afirmă că au fost victime ale unor acte de violență fizică sau sexuală la un moment dat în viață, după vârsta de 15 ani; 24% dintre femeile din România au suferit acte de violență din partea partenerului, în timp ce 14% dintre femeile din România au suferit acte de violență din partea unei alte persoane decât partenerul; 24% dintre femeile din România spun că au fost supuse la violență fizică sau sexuală de către un adult înainte de vârsta de 15 ani; 6% dintre femei au suferit acte de violență sexuală din partea partenerului sau a unei alte persoane; 11% dintre femei au fost supuse hărțuirii sexuale.

Datele statistice relevante la nivelul Uniunii Europene <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:52020DC0152> evidențiază următoarele aspecte: 33% dintre femei au trecut prin situații de violență fizică sau violență sexuală, 22% dintre femei au suferit violență din partea unui partener, 55% dintre femei au trecut prin situații de hărțuire sexuală.

Conform datelor centralizate la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române (*IGPR*), faptele încadrate conform prevederilor art. 218 din Legea nr. **286/2009** privind **Codul penal**, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la domeniul violenței domestice, pentru anul 2020, sunt următoarele: 226 de infracțiuni sesizate în care fapta principală este violul, potrivit art. 218 din Legea nr. **286/2009**, cu modificările și completările ulterioare; 111 infracțiuni sesizate privind agresiunea sexuală, potrivit prevederilor art. 219 din Legea nr. **286/2009**, cu modificările și completările ulterioare; 231 de victime din actul de sesizare pentru care fapta principală a fost violul; 120 de victime din actul de sesizare pentru care fapta principală a fost agresiunea sexuală; 129 de victime minore ale infracțiunilor de viol sesizate; 104 victime minore ale infracțiunilor de agresiune sexuală sesizate; 216 bărbați ca autori, reprezentând 94,73% dintre autorii infracțiunilor de viol sesizate.

Conform datelor centralizate de către IGPR privind infracțiunile sesizate în anul 2018, rezultă că la nivel național numărul faptelor penale sesizate în domeniul violenței domestice a crescut cu 6,1% față de 2017, respectiv de la 36.245 fapte la 38.445 fapte.

De asemenea, analizând datele statistice din ultimii ani de la nivelul IGPR, după natura faptelor penale sesizate rezultă că în anul 2018 actele de sesizare ce au avut ca obiect infracțiuni de agresiune sexuală au crescut cu un procent de 73% față de anul 2017.

De asemenea, s-au înregistrat ușoare descreșteri în anul 2018 față de 2017 în ceea ce privește actul sexual cu un minor cu 25% și violul cu 5,5%.

Din analiza datelor statistice de la nivelul IGPR privind infracțiunile sesizate în anul 2019 rezultă că la nivel național numărul faptelor penale sesizate în domeniul violenței domestice a crescut cu 14,7% față de 2018, respectiv de la 38.445 la 44.094 de fapte.

În același sens, comparativ cu anul 2018, în anul 2019 s-au înregistrat următoarele tendințe de creștere: proxenetism cu 80%; viol cu 15,8%; agresiune sexuală cu 27,6%; hărțuirea sexuală cu 100%; act sexual cu un minor cu 2,5%; pornografie infantilă cu 400%.

În ceea ce privește situația violenței împotriva copilului raportată la anul 2017, datele statistice de abuz sexual și exploatare sexuală împotriva copilului, conform evidențelor ANDPDCA, sunt: conform distribuției pe sexe, abuz sexual feminin 81,89%, abuz sexual masculin 18,11% și exploatare sexuală feminină 100%; iar conform distribuției pe grupe de vârstă au fost înregistrate: abuz sexual la copii cu vârsta < 1 an - 0,13%, între 1-2 ani - 0,39%, între 3-6 ani - 6,04%, între 7-9 ani - 10,89%, între 10-13 ani - 34,65%, între 14-17 ani - 47,77%, de 18 ani - 0,13% și exploatare sexuală la copii cu vârsta între 10-13 ani - 14,55% și între 14-17 ani - 85,45%.

Datele statistice de abuz sexual și exploatare sexuală împotriva copilului, raportate la nivelul anului 2018, sunt conform distribuției pe sexe: abuz sexual feminin 83,28%, abuz sexual masculin 16,72%, exploatare sexuală feminină 96,15% și exploatare sexuală masculină 3,85%; iar conform distribuției pe grupe de vârstă au fost înregistrate: abuz sexual la copii cu vârsta între 1-2 ani - 0,63%, între 3-6 ani - 6,83%, între 7-9 ani - 12,30%, între 10-13 ani - 30,18%, între 14-17 ani - 49,53%, de 18 ani - 0,53% și exploatare sexuală la copii cu vârsta între 10-13 ani - 7,69%, între 14-17 ani - 88,46%.

În ceea ce privește datele statistice referitoare la traficul de persoane în scopul exploatării sexuale, raportate la nivelul anului 2017, populația feminină, atât cea majoră, cât și cea minoră, are o pondere crescută în totalul victimelor identificate, ajungând în acest an la 76,4%, după cum traficul în scopul exploatării sexuale are o pondere de aproximativ 68,8% din total.

Astfel, conform distribuției pe sexe, traficul de persoane feminin a fost de 76,40% și traficul de persoane masculin a fost de 23,60%. Conform distribuției pe grupe de vârstă, traficul de persoane minore a fost de 51,3%, din care feminin 38,97% și masculin 12,39%, iar traficul de persoane majore a fost de 48,7%, din care feminin 37,46% și masculin 11,18%.

În ceea ce privește datele statistice referitoare la traficul de persoane în scopul exploatării sexuale, raportate la nivelul anului 2018, a existat o scădere semnificativă a numărului victimelor adulte de gen feminin, comparativ cu anul anterior. Dacă în 2018, din totalul de 285 de victime adulte, 181 au fost femei, respectiv 36,42%, în anul 2017 numărul femeilor înregistrate ca victime ale traficului de persoane era de 248.

Ponderea minorilor în totalul victimelor s-a situat în anul 2018 la 42,7% din total, față de 51,4% în anul anterior, cu aproape 10% procente mai puțin; astfel, conform distribuției pe sexe, s-a înregistrat trafic feminin de 73,00% și masculin de 27,00%, iar conform distribuției pe grupe de vârstă s-au înregistrat minori în procent de 42,7%, din care feminin 36,62% și masculin 6,04%, și adulți în procent de 57,3%, din care feminin 36,42% și masculin 20,93%.

Exploatarea sexuală rămâne cea mai întâlnită formă de exploatare în rândul victimelor identificate în anul 2019, înregistrând o pondere de 69%.

SECȚIUNEA 4: Cadrul legal intern și internațional

* Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW), adoptată și deschisă spre semnare de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1979, a fost ratificată de România în 1982; Comitetul pentru Eliminarea Discriminării împotriva Femeilor recomandă, în cadrul *General Recommendation 19*, pentru Convenția CEDAW, potrivit art. 24 b: *statele părți ar trebui să se asigure că legile împotriva violenței domestice și sexuale oferă o protecție adecvată tuturor femeilor și le respectă integritatea și demnitatea. Trebuie asigurate servicii de protecție și asistență adecvate victimelor. De asemenea, se recomandă instruirea specialiștilor cu atribuții în domeniu.*

* **Convenția de la Istanbul** reprezintă documentul programatic cel mai cuprinzător care abordează această gravă violare a drepturilor omului, ale cărui puncte-cheie sunt prevenirea violenței, protecția victimelor și trimiterea în judecată a infractorilor. Aceasta tinde spre toleranță zero privind această formă de violență și constituie un important pas înainte pentru îmbunătățirea condiției femeii atât în Europa, cât și în afara ei.

Aplicarea eficientă a Convenției de la Istanbul depinde în mare măsură de voința și capacitatea guvernelor și a diferitelor autorități de a coordona acțiunile diferitelor agenții și instituții implicate în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.

România este cel de-al 14-lea stat care a ratificat **Convenția de la Istanbul** prin Legea nr. **30/2016** pentru ratificarea **Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice**, adoptată la Istanbul la 11 mai 2011, și, în prezent, armonizarea legislației interne cu prevederile Convenției de la Istanbul a fost realizată prin adoptarea unui pachet legislativ complex, la nivel de legislație primară, secundară și terțiară.

Astfel, acțiunile Guvernului României au vizat reglementări legislative, precum și crearea și operaționalizarea unor mecanisme interinstituționale în măsură să conducă la o promovare cât mai bună a principiului egalității de șanse între femei și bărbați, ca valoare fundamentală a democrației sociale, și la o protecție cât mai bună a victimelor violenței domestice.

În prezent, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, alături de instituțiile cu atribuții în domeniu și de organizațiile neguvernamentale, depune diligențele necesare pentru promovarea și aplicarea noilor prevederi legale introduse prin Legea nr. **174/2018** privind modificarea și completarea Legii nr. **217/2003** pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și Legea nr. **178/2018** privind modificarea și completarea Legii nr. **202/2002** privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, în acord cu prevederile Convenției de la Istanbul.

În acest sens, Legea nr. **202/2002** definește în mod concret, la art. 4 lit. I), violența de gen ca fiind fapta de violență direcționată împotriva unei femei sau, după caz, a unui bărbat, motivată de apartenența de sex. Violența de gen împotriva femeilor este violența care afectează femeile în mod disproporționat. Violența de gen cuprinde, fără a se limita însă la acestea, următoarele fapte: violența domestică, violența sexuală,

mutilarea genitală a femeilor, căsătoria forțată, avortul forțat și sterilizarea forțată, hărțuirea sexuală, traficul de ființe umane și prostituția forțată.

Din perspectiva Legii nr. **174/2018**, noile reglementări legislative prezintă interes deosebit în sfera prevenirii și combaterii violenței domestice, deoarece este reglementat ca pilon central ordinul de protecție provizoriu - OPP, instrument în materie administrativă care îi va permite polițistului să intervină rapid pentru protejarea victimei și pentru înlăturarea de îndată a agresorului din domiciliu în acord cu prevederile art. 52 din **Convenția de la Istanbul**.

Victimele violenței domestice trebuie să cunoască faptul că această măsură se va aplica în situațiile de pericol iminent pentru sănătatea și securitatea lor, fiind o măsură diferită față de ordinul de protecție - OP care este cunoscut și reglementat prin lege din anul 2012.

Cu alte cuvinte, OPP reprezintă un instrument complementar OP, acesta fiind emis de către polițist, de îndată, executoriu, fără termen și fără somație, având valabilitate de 5 zile, cu posibilitate de prelungire până la emiterea OP.

Prin lege se prevede că, sub nicio formă și în nicio împrejurare, obiceiul, cultura, religia, tradiția sau așa-numita "onoare" nu poate fi considerată drept justificare pentru orice tip de acte de violență împotriva femeilor și bărbaților, în conformitate cu dispozițiile art. 42 și art. 121 alin. (5) din **Convenția de la Istanbul**.

Totodată, a fost extinsă sfera serviciilor sociale destinate victimelor și agresorilor violenței domestice prin reglementarea de servicii precum linii telefonice de urgență, servicii integrate de urgență destinate victimelor violenței sexuale și locuințe protejate care să poată asigura victimelor violenței domestice tranziția către o viață independentă.

* **Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate**, adoptată la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. **565/2002**. România a semnat, la data de 14 decembrie 2000, la Palermo, **Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate**, precum și cele două protocoale adiționale, adoptate la New York la data de 15 noiembrie 2000, respectiv Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, precum și Protocolul împotriva traficului ilegal de migrați pe calea terestră, a aerului și pe mare;

* **Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane**, adoptată la 3 mai 2005, deschisă spre semnare și semnată de România la Varșovia la 16 mai 2005, ratificată prin Legea nr. **300/2006**;

* **Convenția cu privire la drepturile copilului**, adoptată de Adunarea generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989, ratificată de România prin Legea nr. **18/1990**, republicată, cu modificările ulterioare;

* Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. **182/1999** privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței generale a Organizației Internaționale a Muncii la Geneva la 17 iunie 1999, ratificată prin Legea nr. **203/2000**;

* **Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă**, semnat la New York la 6 septembrie 2000, ratificat prin Legea nr. **470/2001**;

* **Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale**, adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007 și semnată de România la Lanzarote la 25 octombrie 2007, ratificată prin Legea nr. **252/2010**;

* **Codul penal** reglementează următoarele infracțiuni: vătămarea corporală (art. 194), întreruperea cursului sarcinii (art. 201), violul (art. 218), agresiunea sexuală (art. 219), actul sexual cu un minor (art. 220), coruperea sexuală a minorilor (art. 221), racolarea minorilor în scopuri sexuale (art. 222), hărțuirea sexuală (art. 223), traficul de persoane (art. 210), traficul de minori (art. 211), proxenetismul (art. 213), pornografia infantilă (art. 374).

La nivel internațional și european, preocuparea pentru apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și libertăților sale fundamentale s-a materializat de-a lungul timpului prin elaborarea unor numeroase instrumente juridice internaționale, esențiale pentru promovarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați, iar violența domestică și de gen sunt circumscrise în această arie de reglementare.

În același sens există o serie de recomandări internaționale care plasează violența de gen în contextul practicilor și politicilor din sfera sănătății publice și luptei împotriva tratamentelor discriminatorii, respectiv:

- a) Declarația Universală a Drepturilor Omului, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene;
- b) **Statutul Curții Infracționale Internaționale de la Roma**, 1998;
- c) Rezoluția 1325 a Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite, 2000;
- d) **Convenția Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale**, adoptată la Lanzarote la 25 octombrie 2007 și semnată de România la Lanzarote la 25 octombrie 2007, ratificată de România prin Legea nr. **252/2010**;
- e) **Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică**, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001, ratificată de România prin Legea nr. **64/2004**;
- f) Recomandarea Comitetului de Miniștri către statele membre nr. R (87) 21 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării;
- g) **Convenția cu privire la drepturile copilului**, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989;
- h) Declarația privind eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 23 februarie 1994;
- i) Declarația și Platforma de acțiune adoptate la Beijing, în cadrul Conferinței mondiale asupra femeilor, septembrie 1995;
- j) Recomandarea Consiliului Europei nr. R (2002) privind protecția femeilor contra violenței;
- k) Rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite nr. 61/143 privind intensificarea eforturilor în vederea eliminării tuturor formelor de violență împotriva femeilor din 19 decembrie 2006;

l) **Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități**, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 26 septembrie 2007;

m) Directiva **2012/29/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru **2001/220/JAI** a Consiliului;

n) Directiva **2004/80/CE** a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracționalității;

o) Directiva **2011/93/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru **2004/68/JAI** a Consiliului;

p) Directiva **2011/99/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind ordinul european de protecție;

q) Regulamentul (UE) nr. **606/2013** al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă;

r) Directiva **2011/36/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru **2002/629/JAI** a Consiliului.

De asemenea, Agenda ONU 2030 pentru dezvoltare durabilă oferă un răspuns provocărilor de la nivel global, abordând, într-o manieră cuprinzătoare, problema eradicării sărăciei și dimensiunile economice, sociale și de mediu ale dezvoltării durabile. Cele 17 noi obiective de dezvoltare durabilă împreună cu cele 169 de ținte aferente se referă la domenii-cheie, precum sărăcia, drepturile omului, securitatea alimentară, sănătatea, consumul și producția sustenabile, creșterea economică, ocuparea forței de muncă, infrastructura, gestionarea durabilă a resurselor naturale, oceanele, schimbările climatice și egalitatea de gen.

În ceea ce privește egalitatea de gen, obiectivul de dezvoltare durabilă (ODD) 5 "*Achieve gender equality and empower all women and girls*" subliniază importanța promovării măsurilor de prevenire și combatere a violenței sexuale prin 3 din cele 6 subpuncte ale ODD 5:

5.2.eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferile publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare;

5.3.eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile cu copii, timpurii și forțate, și mutilarea genitală a femeilor;

5.6.asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și a drepturilor reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare, ale Platformei de acțiune de la Beijing și ale documentelor finale ale conferințelor de revizuire a acestora.

Pentru punerea în practică a prevederilor europene și a celor din documentele internaționale, în sfera dezvoltării durabile, a fost înființat Departamentul pentru dezvoltare durabilă, prin Hotărârea Guvernului nr.

313/2017 privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru dezvoltare durabilă, cu modificările și completările ulterioare. Departamentul funcționează în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, în subordinea prim-ministrului, fiind finanțat de la bugetul de stat prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

În coordonarea acestui departament a fost revizuită Strategia națională de dezvoltare durabilă a României în concordanță cu obiectivele de dezvoltare durabilă din Agenda ONU 2030, în acest sens fiind adoptată Hotărârea Guvernului nr. **877/2018** privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.

În luna martie 2020, la nivelul Uniunii Europene (UE) a fost adoptată Strategia privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025 - "O Uniune a egalității: Strategia egalității de gen 2020-2025".

În cadrul actualei strategii se prevede că este necesară o atenție sporită în ceea ce privește eliminarea violenței de gen și a stereotipurilor, prezente încă în mod pregnant la nivelul UE, și care reprezintă unele dintre cele mai mari provocări ale societăților contemporane, având la bază, în mod istoric, inegalitățile de gen. În acest sens se afirmă faptul că UE va face tot posibilul pentru a preveni și combate violența bazată pe gen, va sprijini și proteja victimele acestor infracțiuni și va lua măsuri de sancționare a agresorilor.

Astfel, unul dintre obiectivele strategiei UE vizează eradicarea violenței de gen.

Din perspectiva acestui obiectiv, documentul statuează că "toate persoanele ar trebui să fie în siguranță în casele lor, în relațiile lor parteneriale, la locul de muncă, în spațiile publice și online. Femeile și bărbații, fetele și băieții, în toată diversitatea lor, ar trebui să fie liberi să își exprime ideile și emoțiile și să urmărească traseele educaționale și profesionale alese, fără constrângerile normelor stereotipice de gen".

În acest sens, Comisia intenționează, în special, să prezinte o inițiativă în vederea extinderii incriminării unor fapte prin armonizarea unor forme specifice de violență bazată pe gen, în conformitate cu art. 83 alin. (1) din **TFUE**, așa-numitele Eurocrimes, sau, după caz, va propune măsuri suplimentare pentru prevenirea și combaterea unor forme specifice de violență bazată pe gen, inclusiv pentru hărțuire sexuală, abuz împotriva femeii și mutilarea genitală a femeilor (MGF).

Alte propuneri/recomandări importante vizează:

- Orientarea pe prevenirea eficientă a violenței domestice, ca element-cheie, prin: educarea băieților și fetelor de la o vârstă mică despre egalitatea de gen și susținerea relațiilor nonviolente, abordarea multidisciplinară în rândul profesioniștilor și serviciilor, inclusiv în sistemul de justiție penală, serviciile de sprijinire a victimelor, programele de probațiune și serviciile sociale și de sănătate. Abordarea violenței împotriva femeilor și a ideologiilor care subminează drepturile femeilor prin acțiuni care ar putea contribui la prevenirea radicalizării care generează extremism și terorism violent.

- Comisia va lansa o rețea a UE privind prevenirea violenței bazate pe gen și a violenței în familie, reunind statele membre și părțile interesate pentru schimbul de bune practici, și va oferi finanțare pentru formarea, consolidarea capacității și servicii de sprijin. Prevenirea violenței se va concentra pe bărbați și băieți.

Cadrul legislativ relevant:

- Legea nr. **217/2003** pentru prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. **202/2002** privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **30/2016** pentru ratificarea **Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice**, adoptată la Istanbul la 11 mai 2011;
- Legea nr. **272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **286/2009** privind **Codul penal**, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **135/2010** privind **Codul de procedură penală**, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **211/2004** privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea asistenței sociale nr. **292/2011**, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **678/2001** privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **156/2000** privind protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **116/2002** privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. **197/2012** privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. **39/2003** privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. **118/2019** privind Registrul național automatizat cu privire la persoanele care au comis infracțiuni sexuale, de exploatare a unor persoane sau asupra minorilor, precum și pentru completarea Legii nr. **76/2008** privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare, cu modificările ulterioare;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. **194/2002** privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. **44/2004** privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, aprobată cu modificări prin Legea nr. **185/2004**, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. **365/2018** pentru aprobarea Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada

- 2018-2021 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterii violenței domestice 2018-2021;
- Hotărârea Guvernului nr. **877/2018** privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
 - Hotărârea Guvernului nr. **262/2019** pentru aprobarea **Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați**;
 - Hotărârea Guvernului nr. **797/2017** pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările ulterioare;
 - Hotărârea Guvernului nr. **49/2011** pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state;
 - Hotărârea Guvernului nr. **118/2014** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;
 - Hotărârea Guvernului nr. **867/2015** pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;
 - Hotărârea Guvernului nr. **426/2020** privind aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale;
 - Hotărârea Guvernului nr. **177/2016** privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, cu modificările ulterioare;
 - Hotărârea Guvernului nr. **460/2011** privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane, cu modificările și completările ulterioare;
 - Hotărârea Guvernului nr. **861/2018** pentru aprobarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2018-2022 și a Planului național de acțiune 2018-2020 pentru implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2018-2022;
 - Hotărârea Guvernului nr. **299/2003** pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane;
 - Hotărârea Guvernului nr. **889/2016** privind aprobarea Strategiei naționale pentru sănătatea mintală a copilului și adolescentului 2016-2020;
 - Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. **28/2019** privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice;

- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. **2.524/2018** privind aprobarea Metodologiei privind modalitatea de participare la programele speciale de consiliere psihologică, organizate de către serviciile de specialitate publice sau private;
- Ordinul ministrului afacerilor interne și al ministrului muncii și justiției sociale nr. **146/2.578/2018** privind modalitatea de gestionare a cazurilor de violență domestică de către polițiști;
- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. **2.525/2018** privind aprobarea Procedurii pentru intervenția de urgență în cazurile de violență domestică;
- Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. **1.875/2016**^{*)} privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați;

^{*)} Nepublicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

- Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. **29/2019** pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinele sociale;
- Strategia privind reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar, aprobată prin Ordinul ministrului educației, cercetării și tineretului nr. **1.409/2007**^{**)};

^{**)} Nepublicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

- Protocolul de colaborare privind prevenirea și combaterea delincvenței juvenile în incinta și în zona adiacentă unităților de învățământ preuniversitar, încheiat între Ministerul Educației Naționale și Ministerul Afacerilor Interne - IGPR;
- Planul național comun de acțiune (PNCA) pentru creșterea gradului de siguranță a elevilor și a personalului didactic și prevenirea delincvenței juvenile în incinta și în zonele adiacente unităților de învățământ preuniversitar, încheiat între Ministerul Educației Naționale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice și Ministerul Afacerilor Interne;
- Ordinul ministrului educației naționale nr. **3.141/2019** privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei Naționale pentru Desegregare și Incluziune Educațională, cu modificările ulterioare;
- Legea educației naționale nr. **1/2011**, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului educației și cercetării nr. **4.343/2020** privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin. (1¹), ale art. 56¹ și ale pct. 6¹ din anexa la Legea educației naționale nr. **1/2011**, privind violența psihologică - bullying.

SECȚIUNEA 5:Principii și valori fundamentale

Fiecare măsură cuprinsă în prezenta strategie și în planul de acțiune se circumscrie următoarelor principii:

a) principiul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului - toate activitățile desfășurate de instituțiile statului, organizațiile neguvernamentale și alte structuri ale societății civile pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale se desfășoară cu respectarea prevederilor convențiilor și tratatelor internaționale privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, la care România este parte;

b) principiul respectării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului - interesul superior al copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice și organismele implicate în realizarea obiectivelor prezentei strategii;

c) principiul nediscriminării și egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați - impune actorilor care gestionează cazurile de violență sexuală adoptarea unui comportament corect, imparțial și nediscriminatoriu, fără deosebire de rasă, sex, religie, naționalitate, apartenență politică, avere sau origine socială, față de toți cetățenii;

d) principiul intervenției imediate și al celerității în instrumentarea cazurilor de violență sexuală;

e) principiul prevenirii săvârșirii actelor de violență sexuală, atât în ceea ce privește primul act de violență sexuală, cât și, în special, recidiva (caracterul repetabil);

f) principiul securizării și protecției victimei - garantează intervenția, în limita cadrului legal, prin acțiuni care să asigure inclusiv protecția fizică a victimei și centrarea pe nevoile sale și implicarea activă a acesteia în toate deciziile ce o privesc;

g) principiul responsabilizării agresorului pentru propria reabilitare și reinsertie socială în vederea promovării unor relații sociale pozitive bazate pe comportament nonviolent și acceptarea diversității;

h) principiul subsidiarității, potrivit căruia în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale trebuie să intervină colectivitatea locală și structurile ei asociative și, doar în mod complementar, statul;

i) principiul proximității, potrivit căruia serviciile sunt organizate cât mai aproape de victimă/agresor, pentru facilitarea accesului și menținerea beneficiarului cât mai mult posibil în propriul mediu de viață;

j) principiul prevenirii revictimizării, prin limitarea interviurilor repetate solicitate de către autoritățile competente, care pot genera pentru victimă retrăirea traumei și dezechilibru emoțional;

k) principiul finanțării adecvate și utilizării responsabile a resurselor financiare alocate pentru implementarea măsurilor identificate pentru atingerea obiectivelor de reducere a violenței sexuale;

l) principiul abordării integrate - presupune coordonarea și cooperarea între toate instituțiile implicate; practicile și procedurile în domeniul prevenirii, monitorizării și combaterii violenței sexuale, precum și cele de implementare a măsurilor de asistență socială vor avea la bază o viziune și o concepție unitară, cu accent pe parteneriat și colaborarea în rețea;

m) principiul parteneriatului public-privat, care recunoaște importanța implicării societății civile în activitățile concrete de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a violenței sexuale și încurajarea autorităților publice locale în cooptarea serviciilor de asistență și sprijin acordate de organizații neguvernamentale;

n) principiul responsabilității - presupune obligația instituțiilor responsabile cu îndeplinirea activităților subsumate realizării obiectivelor prevăzute de strategie, precum și a instituțiilor partenere de a îndeplini în cea mai bună manieră posibilă sarcinile stabilite;

o) principiul confidențialității - activitățile proprii vor fi date publicității numai în condițiile prevăzute de lege, astfel încât să nu periclitaze bunul mers și finalitatea acestora și nici drepturile și libertățile persoanelor implicate.

SECȚIUNEA 6: Mesaje-cheie

1. Violența sexuală este recunoscută ca fiind, în principal, o gravă încălcare a drepturilor fundamentale femeii care poate îmbrăca o varietate de forme. De asemenea, băieții și bărbații pot fi victime ale acestei forme de violență.

2. Consimțământul este cel care face diferența între contactul sexual voluntar și abuzul sexual în sensul legii. Consimțământul trebuie să fie exprimat liber, neechivoc, verbal sau prin comportamente care nu lasă loc interpretărilor. Consimțământul nu poate fi exprimat de către o persoană incapabilă; de asemenea, acesta poate fi influențat sau viciat atunci când persoana se află într-o relație de încredere, putere, autoritate sau de dependență față de persoana care exercită abuzul.

3. Violența sexuală nu este un fenomen rar întâlnit.

4. Femeile și fetele sunt principalele ținte ale abuzului sexual, totodată, mulți bărbați și băieți fiind și ei afectați de violență sexuală și victimizați, în special înainte de adolescență.

5. Violența sexuală este comisă de cele mai multe ori de către persoane cunoscute victimei, atât în cazul copiilor (în majoritatea cazurilor, făptuitorii sunt atât membri ai familiei/rude/afini, cât și alți minori), precum și în cazul adulților (făptuitorii sunt în primul rând cunoscuți sau actuali sau foști soți/parteneri).

6. Violul marital este un fenomen trecut sub tăcere, greu de acceptat de către victime din cauza relației emoțional-afective cu agresorul.

7. Abuzul sexual suferit în copilărie este dezvăluit foarte rar familiei și prietenilor în timpul copilăriei (în doar o treime din cazuri) și foarte puține cazuri sunt raportate autorităților.

8. Nu există un profil tipic al unui autor al agresiunii sexuale. Infracțiunea sexuală este o problemă complexă ale cărei cauze sunt multifactoriale. Oamenii care comit astfel de fapte fac acest lucru din diverse motive.

9. Chiar dacă unele caracteristici personale sau legate de mediu ar putea face o persoană mai vulnerabilă la agresiuni sexuale, victimele nu sunt responsabile de a fi vizate și nu trebuie să fie învinovățite. Responsabilitatea pentru agresiune sexuală revine întotdeauna făptuitorului.

10. Violența sexuală este o problemă sistemică, o consecință a inegalităților istorice dintre bărbați și femei și un fenomen social. De asemenea, agresiunea sexuală determină costuri economice și sociale majore, fiind un fenomen care privește populația în ansamblu.

11. Materialele pornografice sunt ușor accesibile online și promovează în mare parte atitudini și comportamente misogine și agresive, care nu sunt neutralizate și combătute prin accesul tinerilor la informații în școli.

12. Violența sexuală are numeroase consecințe care pot dura o viață întreagă și pot influența generații, cu efecte adverse grave asupra sănătății, educației, ocupării forței de muncă, criminalității și bunăstării economice a persoanelor, familiilor, comunităților și societăților.

13. Femeile și fetele victime ale violenței sexuale nu trebuie să fie sub nicio formă învinovățite și supuse stigmatizării și/sau revictimizării. Educarea, din primii ani de viață ai băieților și pe parcursul vieții bărbaților, trebuie să fie orientată pe cultivarea noțiunilor de respect reciproc, parteneriat și egalitate de șanse între femei și bărbați.

14.Schimbarea societală se poate realiza treptat, prin educație și prin dezvoltarea unor programe de reabilitare, consiliere psihologică, grupuri de terapie pentru potențiali agresori sexuali etc., ca alternativă viabilă față de accentuarea măsurilor punitive și privative de libertate.

CAPITOLUL II: Priorități, politici și cadrul juridic existent

SECȚIUNEA 1: Politici publice existente

Promovarea principiului egalității de șanse între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice și de gen reprezintă o preocupare actuală și continuă a Guvernului României care se reflectă în măsurile efective prevăzute în prezent în strategiile aflate în vigoare.

Astfel, la nivel guvernamental este asumat faptul că nu sunt suficiente doar legiferarea și armonizarea cu prevederile Convenției de la Istanbul și că nu pot fi înregistrate rezultate reale, în absența unor proceduri specifice și coerente de intervenție pentru diferite categorii de specialiști, care trebuie să fie dublate, în mod necesar, de formare profesională continuă adecvată și articulată potrivit noilor prevederi legale și de o susținere financiară adecvată pentru implementarea tuturor măsurilor.

*** Hotărârea Guvernului nr. 365/2018**

Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice este un document de politică publică care reglementează pentru perioada 2018-2021, în domeniul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, următoarele arii de intervenție: educația, piața muncii, sănătate, participarea echilibrată a femeilor și bărbaților la procesul de decizie, abordarea integratoare de gen. În ceea ce privește domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice stabilește direcțiile majore de acțiune în sprijinul îmbunătățirii situației victimelor, precum și măsuri destinate să reducă sau să contribuie la diminuarea actelor de violență domestică, să atenueze sentimentul de insecuritate al victimei, precum și să reducă riscul recidivei și facilitarea reintegrării sociale a persoanelor care au comis infracțiuni de violență domestică.

* Hotărârea Guvernului nr. **1.113/2014** privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014-2020 și a Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2016 vizează promovarea investiției în dezvoltarea și bunăstarea copiilor, pe baza unei abordări holistice și integrate adoptate de toate instituțiile și autoritățile publice, urmărind să asigure astfel respectarea drepturilor copiilor, acoperirea nevoilor lor și accesul universal la serviciile destinate lor. Această strategie cuprinde o serie de obiective, printre care acela de a asigura accesul tuturor copiilor la servicii de calitate, de a angaja fonduri și a furniza un pachet minim de servicii și beneficii pentru toți copiii, în special pentru cei aflați în situații vulnerabile, de a preveni și combate toate formele de violență și de a crește participarea copiilor la procesul de luare a deciziilor.

* Hotărârea Guvernului nr. **779/2015** pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2015-2020 urmărește eficientizarea sistemului de ordine publică și siguranță printr-o abordare proactivă, orientată către nevoile de securitate în serviciul cetățeanului, precum și prin asigurarea unui mediu

caracterizat prin ordine, libertate și justiție. Acest document programatic este centrat pe perfecționarea și aplicarea riguroasă a cadrului normativ, menținerea unui grad ridicat de profesionalizare a personalului și consolidarea instituțională a structurilor cu atribuții în domeniul specific, în scopul reducerii costurilor și creșterii gradului de performanță în prevenirea și combaterea fenomenului infracțional, precum și pe creșterea gradului de implicare a societății civile în prevenirea și combaterea fenomenului criminalității. În acest scop, Strategia națională propune soluții menite să eficientizeze măsurile pentru protejarea economiei naționale împotriva infiltrărilor de natură infracțională, a spațiului cibernetic, pentru creșterea nivelului de securitate al cetățenilor, precum și pentru securizarea frontierelor, inclusiv a celor externe Uniunii Europene.

* Hotărârea Guvernului nr. **460/2011**, cu modificările și completările ulterioare

* Hotărârea Guvernului nr. **861/2018**

* Hotărârea Guvernului nr. **317/2016** privind aprobarea Strategiei educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 propune o abordare coerentă a formării profesionale inițiale și a formării profesionale continue, care să conducă la dezvoltarea unui sistem de formare profesională accesibil, atractiv, competitiv și relevant pentru cerințele pieței muncii. Strategia abordează în mod integrat educația și formarea profesională inițială și continuă.

* Hotărârea Guvernului nr. **418/2015** privind aprobarea Strategiei naționale de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020, document ce reflectă și transpune în viziune, respectiv în obiective și direcții de acțiune conceptul modern de învățare neîntreruptă, oricând și oriunde. Viziunea strategică privind învățarea pe tot parcursul vieții în România constă în a oferi tuturor persoanelor, pe întreaga durată a vieții acestora, oportunitatea de a participa la viața economică, socială și civică și de a le permite să își exploateze potențialul personal.

* Hotărârea Guvernului nr. **430/2020** privind aprobarea Strategiei naționale de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024.

SECȚIUNEA 2:Definirea problemei

Violența sexuală este o problemă care afectează persoane minore și adulte, în special de gen feminin, familii, comunități și instituții. Dată fiind complexitatea ei, acest tip de violență este abordată cel mai eficient în momentul în care mai multe sectoare, organizații și discipline conlucrează în identificarea și conceperea unor strategii care să poată contracara această gravă violare a drepturilor fundamentale ale omului.

În acest context, toți actorii implicați în dezvoltarea acestei strategii trebuie să agreeze, potrivit conceptului de SINERGIE, un set comun de principii orientative și să conștientizeze că violența sexuală și de gen este o gravă încălcare a drepturilor fundamentale ale omului și în special ale fetelor și femeilor.

Problematica complexă din domeniul prevenirii și combaterii violenței sexuale poate fi concentrată pe o serie de direcții de acțiune necesare, atât pe direcția îmbunătățirii și consolidării cadrului legal aplicabil în domeniu, cât și pe reglementarea unor măsuri adecvate de sprijin și protecție pentru victime, dar și a măsurilor necesare pentru prevenirea violenței sexuale și a recidivei, inclusiv a măsurilor orientate pe intervenție în cazul agresorilor.

Dezvoltarea cadrului legal trebuie să fie dublată de formarea și pregătirea necesară și adaptată pentru intervenția diferitelor categorii de specialiști.

De asemenea, una dintre problemele constante este nivelul scăzut de încredere în capacitatea de intervenție a organelor de poliție, de exemplu, nivel scăzut de raportare a faptelor de violență domestică și sexuală, retragerea plângerilor.

Totodată, victimele violenței sexuale necesită servicii de sănătate cuprinzătoare, sensibile la gen, pentru a face față consecințelor fizice și psihice ale experienței lor și pentru a le facilita și ajuta recuperarea după un eveniment traumatic.

Tipurile de servicii care sunt necesare includ testarea sarcinii, prevenirea sarcinii, serviciile de avort, testarea pentru ITS și/sau profilaxia, tratamentul leziunilor și consiliere psihosocială.

Pe lângă furnizarea de îngrijiri medicale imediate, sectorul sănătății poate acționa ca un punct de referință important pentru alte servicii de care victima poate avea nevoie mai târziu, de exemplu, asistență socială și asistență juridică.

Consecințele violenței sexuale asupra sănătății sunt numeroase și variate și includ efecte fizice și psihologice, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Abuzul sexual poate avea efecte psihologice devastatoare pe termen lung, influențând și modificând radical întregul curs de viață al unei persoane.

Persoanele care au suferit agresiuni sexuale pot prezenta o serie de leziuni fizice, genitale și nongenitale sau, în cazuri extreme, deces. Mortalitatea poate rezulta fie din actul de violență în sine, fie din acte de răscumpărare, de exemplu, crimele de "onoare" sau ca pedeapsă pentru raportarea infracțiunii sau din suicid.

În plus, victimele violului prezintă un risc crescut de: sarcină nedorită, avort nesigur, ITS, inclusiv HIV/SIDA, disfuncție sexuală, infertilitate, durere pelviană și boală inflamatorie pelviană, infecții ale tractului urinar, sindrom PTSD.

La fel cum nu există o victimă tipică, nu există o reacție tipică la experiența violenței sexuale; efectele psihologice variază considerabil de la persoană la persoană. În general vorbind, cu toate acestea, ar trebui să fie suspectat abuz sexual la persoanele care prezintă, în special în mod repetat, următoarele probleme de sănătate: sindromul traumatismelor de viol, tulburare de stres posttraumatică, depresie, fobii sociale, în special la victimele violului conjugal sau de întâlnire, anxietate, consum crescut de substanțe sau abuz, comportament suicidar.

Pe termen lung, victimele se pot plânge de dureri de cap cronice, oboseală, tulburări de somn, coșmaruri, amintiri negative, greață recurentă, tulburări de alimentație, dureri menstruale, dificultăți sexuale.

La adulții victimele/supraviețuitori ai abuzului sexual suferit în copilărie, simptomele sunt adesea o extensie a celor întâlnite la copii și pot include: depresie, anxietate, stres posttraumatic, distorsiuni cognitive, stres emoțional exteriorizat, dificultăți interpersonale, inclusiv probleme sexuale.

În mod corelativ celor patru categorii de consecințe intersecționale, respectiv sănătate, psihosocial, siguranță/securitate și cadrul legal/justiție, răspunsul la violența sexuală trebuie să se concentreze pe acțiuni concrete care să vizeze în principal:

- a) dezvoltarea activităților de educație timpurie și de creștere a nivelului de răspuns și atitudine civică la nivelul comunității;
- b) stabilirea unor mecanisme de monitorizare și raportare a violenței sexuale;
- c) includerea unor prevederi referitoare la interzicerea și sancționarea hărțuirii sexuale în regulamentele interne de funcționare a instituțiilor publice și private, inclusiv pentru elaborare unor protocoale pentru gestionarea sesizărilor de hărțuire sexuală la locul de muncă și în unitățile de învățământ;
- d) dezvoltarea unui sistem de servicii care să răspundă nevoilor medicale/de sănătate ale victimelor/supraviețuitorilor;
- e) dezvoltarea unui sistem de servicii care să răspundă nevoilor psihosociale ale victimelor/supraviețuitorilor;
- f) dezvoltarea unui sistem de servicii care să răspundă nevoilor de siguranță/securitate a victimelor/supraviețuitorilor;
- g) stabilirea unui răspuns coordonat la nivelul cadrului juridic/legal;
- h) identificarea rolurilor și responsabilităților altor potențiali actori;
- i) dezvoltarea unui plan de lucru/asistență cu agresorii.

Totodată, analiza activităților preventive derulate în anii anteriori, cu privire la fenomenul traficului de persoane, precum și tendințele actuale ale acestei forme de criminalitate impun continuarea politicilor publice de prevenire a traficului de persoane, urmărindu-se în acest sens o eficientizare cât mai crescută a eforturilor antitrafic din România.

Activitatea de prevenire a traficului de persoane urmărește acoperirea unui spectru larg din punctul de vedere al formelor de manifestare a acestui fenomen, care poate cuprinde exploatare sexuală, exploatare prin muncă, obligarea la cerșetorie și atragerea de noi parteneri, elementul de unitate și de coerență fiind reprezentat de concentrarea mesajului pe riscurile și implicațiile asociate traficului de persoane. În egală măsură, acțiunile preventive vizează descurajarea și reducerea cererii care favorizează traficul de persoane.

Activitățile de prevenire a traficului de persoane sunt adaptate atât specificului local și regional al traficului, cât și al diverselor tipuri de exploatare, ținând cont în permanență de particularitățile grupurilor-țintă, destinate ale mesajului antitrafic, cu accent pe categorii vulnerabile, publicul larg, persoane care intră/pot intra în contact cu victime/potențiale victime ale traficului de persoane etc.

De asemenea, concepția strategică abordată în domeniul prevenirii traficului de persoane urmărește și transpunerea într-o măsură cât mai mare în eforturile antitrafic din România a abordării generale de la nivel

internațional și european, propunându-și totodată să corespundă și nevoilor de intervenție identificate prin intermediul diferitelor documente strategice naționale.

CAPITOLUL III: Direcții strategice de acțiune

DS1 Informarea și pregătirea membrilor comunităților și a partenerilor sociali în scopul realizării prevenirii primare prin sprijinirea educației la toate nivelurile, a evenimentelor de informare, a instruirilor/formărilor continue specifice, dezvoltarea inițiativelor Uniunii Europene, facilitarea informării prin mijloace inovative, inclusiv prin mijloace electronice și utilizarea resurselor mass-media

DS2 Pregătirea și instruirea reprezentanților administrației publice centrale și locale, a tuturor profesioniștilor cu atribuții în domeniu în scopul întăririi capacității instituționale și a capacității de intervenție pentru realizarea prevenirii secundare și terțiare și a măsurilor de sprijin și protecție pentru victimele violenței sexuale. Includerea acestui subiect în strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană și locală

DS3 Întărirea colaborării și consolidarea parteneriatelor interinstituționale în scopul abordării integrate și formulării unui răspuns adecvat la problematica violenței sexuale prin diferite mijloace, inclusiv prin elaborarea și implementarea în parteneriat a unor acțiuni și/sau programe/proiecte specifice

DS4 Promovarea perspectivei de gen la toate nivelurile și în toate tipurile de intervenții în abordarea violenței sexuale ca formă a violenței de gen, includerea unor măsuri concrete în strategiile județene și locale

DS5 Cunoașterea și cuantificarea reală a fenomenului violenței sexuale (date statistice relevante și actualizate, analize, studii, cercetări sociologice, studii psihologice, studii și lucrări de criminologie/criminalistică), identificarea și preluarea exemplelor de bună practică din alte state și dezvoltarea cooperării bilaterale/multilaterale în vederea realizării transferului de know-how

DS6 Îmbunătățirea capacității de monitorizare/evaluare/raportare a Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030

CAPITOLUL IV: Obiective specifice

I.OS I. Prevenire primară - acțiunile și mijloacele care vizează împiedicarea apariției manifestărilor de violență sexuală (în general prin intermediul acțiunilor educative și de informare a copiilor, fetelor/femeilor, băieților/bărbaților). Prevenirea primară are ca scop împiedicarea apariției cazurilor de violență sexuală în cadrul familiei sau în afara acesteia. Se adresează populației generale de regulă, sub formă de măsuri de informare-educare-comunicare, urmărind sensibilizarea copiilor, părinților/familiilor, femeilor și bărbaților, profesioniștilor cu atribuții în domeniu și publicului larg. În acest sens, la nivelul prevenirii primare, un rol important revine serviciilor publice de asistență comunitară, denumite în continuare SAC.

1. Derularea anuală de activități de educație parentală organizate de către echipele intersectoriale locale pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copilului și a violenței domestice, denumite în continuare EIL.

2. Elaborarea și implementarea unor proceduri de lucru și ghiduri de bune practici în prevenirea abuzului sexual asupra copiilor în familie și în comunitate

3.Îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice din învățământul primar, gimnazial, liceal și tehnic și profesional, abordarea violenței sexuale și violenței domestice

4.Formarea continuă pentru toate categoriile de profesioniști relevante: cadre didactice, medici, psihologi, polițiști, judecători, procurori, asistenți sociali etc., precum și a reprezentanților ONG-urilor care activează în domeniu, pe tema prevenirii și combaterii violenței sexuale în toate formele sale, inclusiv a faptelor săvârșite în mediul cibernetic

5.Elaborarea și aprobarea unui conținut educațional obligatoriu pentru învățământul de masă la toate nivelurile, adaptat în funcție de vârstă, pe tema prevenirea și combaterea abuzurilor sexuale de orice tip și din orice mediu, inclusiv online. Implementarea acestui conținut în cadrul unei noi materii sau prin integrarea în materii existente

Obiective de învățare minime, adaptate pe vârste: recunoașterea comportamentelor sexuale neadecvate, de la atingeri nedorite la expunerea la pornografie, cum luăm atitudine și modalități de raportare

6.Informarea și instruirea elevilor și părinților în scopul conștientizării necesității educării în scopul prevenirii și combaterii abuzurilor sexuale de orice tip și din orice mediu: unitate de învățământ, familie/familie extinsă, comunitate, societate

7.Informarea și educarea adulților în scopul prevenirii și combaterii abuzurilor sexuale de orice tip și din orice mediu: loc de muncă, familie/familie extinsă, comunitate, societate, inclusiv prevenirea recidivelor în cazurile de viol

8.Înființarea unor cluburi de împuternicire a fetelor și băieților - CIFB - pe lângă unitățile de învățământ, cu activități centrate pe: dezvoltarea personală, cunoașterea drepturilor, mentorat, modele de viață, tehnici de autoapărare

9.Derularea unor campanii locale și naționale de prevenire a traficului de persoane și a turismului sexual, cu implicarea autorităților locale, societății civile și, inclusiv, a reprezentanților poliției

10.Derularea de acțiuni anuale de informare și conștientizare pe tema prevenirii și combaterii violenței sexuale adresate jurnaliștilor, bloggerilor și vloggerilor a căror activitate are impact asupra copiilor/adolescenților

11.Campanii de informare a persoanelor migrante/refugiate privind legislația din România - dreptul la siguranță și integritate corporală, servicii de suport și modalități de raportare în caz de abuz

II.OS II. Prevenire secundară - măsuri menite să diminueze evoluția negativă/creșterea cazurilor de violență sexuală și să prevină recidiva. Prevenirea secundară are ca scop identificarea timpurie a factorilor de risc pentru violența sexuală, în general acțiuni de consiliere a copiilor, fetelor/femeilor și agresorilor și prevenirea dezvoltării ulterioare a situațiilor de acest gen. Acest tip de prevenire are ca țintă grupele vulnerabile, cu risc crescut, de exemplu, copiii cu dizabilități și părinții acestora, copiii din serviciile sociale rezidențiale și din internatele școlare, copiii străzii, copii din familii aflate în risc de sărăcie, mame minore, copii cetățeni străini neacompaniați pe teritoriul României etc. Prevenirea secundară este benefică pentru aceste grupuri, prin impactul imediat și prin consecințele pe termen lung - reducerea posibilității de apariție a tulburărilor de comportament, reducerea riscurilor de maltratare și delincvență. În prevenirea secundară activitățile sunt menite să prevină dezmembrarea și disfuncțiile în rândul familiilor vulnerabile. În acest sens, la nivelul prevenirii secundare, un rol important revine serviciilor publice de asistență comunitară.

1. Derularea unor campanii locale și naționale privind serviciile de sprijin pentru combaterea violenței sexuale, adresate grupurilor vulnerabile, cu posibilitatea de accesare a serviciilor
2. Analiza cadrului legislativ actual din perspectiva necesității asigurării siguranței în mediul online și a unui răspuns ferm pentru combaterea pornografiei, pornografiei din răzbunare, hărțuirii/șantajului privind difuzarea unor materiale cu conținut sexual
3. Formarea profesională continuă a specialiștilor din unitățile sanitare și din cadrul serviciilor de medicină legală
4. Analiza privind necesitatea înființării unor servicii/compartimente de tip cyber patrol la nivelul poliției naționale
5. Derularea unor activități de informare a copiilor, tinerilor și părinților privind gestionarea pericolelor în legătură cu accesarea platformelor de socializare online
6. Întărirea gradului de aplicare și respectare a politicilor interne la nivelul angajatorilor cuprinzând măsuri de prevenire, combatere și sesizare a faptelor de hărțuire sexuală/abuz la locul de muncă
7. Marcarea Zilei internaționale împotriva violenței domestice - 25 noiembrie
8. Marcarea celor 16 zile de activism care urmează zilei de 25 noiembrie
9. Derularea de campanii de conștientizare în rândul polițiștilor și personalului din serviciile sociale de la nivelul autorităților locale, cu privire la vulnerabilitatea migranților
10. Completarea cadrului legislativ special în sensul reglementării posibilității obținerii de daune morale prin intermediul compensațiilor financiare acordate de la bugetul de stat și pentru daunele morale provocate victimelor infracțiunilor de viol/agresiune sexuală/raport sexual cu un minor/trafic de persoane etc.
11. Analiza privind acțiunile și măsurile necesare în vederea alinierii la inițiativele Comisiei Europene privind armonizarea răspunsului la unele forme specifice de violență bazată pe gen [în conformitate cu art. 83 alin. (1) din Tratatul de funcționare al Uniunii Europene, așa-numitele Eurocrimes și/sau la măsurile suplimentare pentru prevenirea și combaterea unor forme specifice de violență bazată pe gen, inclusiv pentru hărțuire sexuală și abuz împotriva femeilor]

III.OS III. Prevenire terțiară/Măsuri de combatere a violenței sexuale - măsurile ce au drept scop combaterea violenței sexuale și limitarea fenomenului. Prevenirea terțiară are ca scop reducerea posibilităților de repetare a situației de violență sexuală și a consecințelor acesteia, care de regulă sunt pe termen lung. Programele constau în tratamentul efectiv, medical și de reabilitare, cu scopul diminuării efectelor violenței, precum și în estimarea gradului de risc sau siguranță pentru a confirma condițiile de securitate în care trăiește copilul. Prevenirea revictimizării prin acțiunea profesioniștilor implicați în soluționarea cazului reprezintă o altă activitate de prevenire terțiară.

1. Instituirea unui sistem național de monitorizare a tuturor formelor de violență sexuală
2. Crearea și funcționarea unor centre de criză/servicii integrate de sprijin pentru situațiile de violență sexuală, inclusiv prin sprijinirea și finanțarea mediului ONG la nivel local pentru funcționarea unor centre de sprijin în cazul violenței sexuale
3. Educarea tinerilor delincvenți, adulților agresori/condamnați pentru infracțiuni de natură sexuală, prin programe terapeutice specifice, inclusiv în vederea prevenirii recidivelor în cazurile de viol

- 4.Întărirea capacității serviciilor de sprijin pentru victimele infracțiunilor din cadrul Direcției generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC), care acordă sprijin victimelor infracțiunilor
- 5.Furnizarea de sprijin psihologic adecvat pentru victimele violenței sexuale prin intermediul unor programe de dezvoltare personală și identificarea unor modalități de facilitare a suportării costurilor psihoterapiei, cel puțin pentru un număr de ședințe, pentru victimele violenței sexuale
- 6.Informare, orientare și sprijin pentru victimele violenței sexuale, inclusiv victimele traficului de persoane prin intermediul liniei naționale telefonice, gratuite, cu număr unic 0800-500-333, cu program non-stop și identificarea de noi oportunități privind înființarea unei linii naționale telefonice, gratuite, destinate problematicii violenței sexuale
- 7.Identificarea unor exemple de bună practică în scopul îmbunătățirii capacității instituționale privind colectarea, centralizarea și gestionarea datelor din Registrul național automatizat cu privire la persoanele care au comis infracțiuni sexuale, de exploatare a unor persoane sau asupra minorilor
- 8.Realizarea unei analize în vederea determinării celor mai frecvente cauze care înlătură răspunderea penală a făptuitorilor din perspectiva dosarelor care implică infracțiuni de natură sexuală, respectiv viol, hărțuire sexuală etc., în care s-a stabilit neînceperea urmăririi penale la nivel de parchet, respectiv achitarea în instanță
- 9.Îmbunătățirea colectării de date, dezagregate pe sex și vârstă, respectiv relația cu agresorul, cu privire la plângerile depuse pentru toate formele violenței sexuale, cum ar fi: hărțuirea sexuală la locul de muncă, în școală și stradală, violență cibernetică, pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv date despre soluționarea plângerii
- 10.Realizarea unui studiu național privind prevalența formelor de violență sexuală în rândul populației
- 11.Introducerea unor măsuri de prevenire și combatere a violenței sexuale în cadrul programelor de interes național în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice

IV.OS IV. Capacitate instituțională și infrastructură socială

- 1.Îmbunătățirea mijloacelor de identificare a agresorilor și de sancționare, prin acțiuni de formare continuă privind specificul traficului de persoane, respectiv al violenței sexuale pentru polițiști, inclusiv operatorii 112 și poliția locală, procurori și judecători
- 2.Elaborarea unui program de formare pentru echipe mobile care asigură intervenția de urgență în situațiile de violență domestică și pentru specialiștii din cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice
- 3.Derularea unui program de formare pentru specialiștii compartimentelor specializate de violență domestică de la nivelul DGASPC care intervin în situațiile de violență și pentru EIL
- 4.Întărirea capacității și eficientizarea organismelor interinstituționale COJES/CONES/Comitet interministerial pentru prevenirea și combaterea violenței domestice
- 5.Crearea de structuri specializate în cadrul parchetului și poliției, dotarea lor cu instrumente necesare și elaborarea unor proceduri metodologii de intervenție rapidă, cu implicarea tuturor instituțiilor responsabile în gestionarea acestui tip de cauze

CAPITOLUL V:Finanțare

Activitățile prevăzute în prezenta strategie națională pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 și în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 se finanțează conform prevederilor legale în vigoare din următoarele surse:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetul local;
- c) fonduri externe nerambursabile;
- d) donații și sponsorizări.

CAPITOLUL VI: Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

În conformitate cu prevederile Legii nr. **217/2003** privind prevenirea și combaterea violenței domestice, republicată, cu modificările ulterioare, și cu legislația secundară în domeniu, implementarea prezentei strategii și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 se va realiza în coordonarea Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați.

Monitorizarea și evaluarea implementării prezentei strategii și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 se vor realiza de către Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, potrivit Hotărârii Guvernului nr. **177/2016**, cu modificările ulterioare.

Aceste activități se vor desfășura pe toată perioada de implementare și vor include atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, progresele înregistrate, cât și implementarea strategiei, identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor din domeniul egalității de șanse, precum și creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor privind asigurarea respectării și realizării egalității de șanse între femei și bărbați.

Stadiul implementării strategiei va fi evaluat pe baza unor rapoarte de monitorizare elaborate anual de către Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, în urma raportărilor efectuate de către toate instituțiile cu responsabilități în domeniu. Autoritățile și instituțiile publice cu responsabilități în implementarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 vor elabora și vor transmite un raport anual cu privire la stadiul de îndeplinire a acțiunilor care le revin potrivit domeniilor specifice de competență.

De asemenea, evaluarea impactului strategiei se va realiza prin raportarea la indicatorii stabiliți în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030.

În vederea realizării măsurilor prevăzute în prezenta strategie, fiecare instituție cu atribuții în domeniu are obligația de a desemna un reprezentant, care va facilita și va asigura monitorizarea implementării strategiei la nivel intern și va asigura colaborarea cu Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați și cu celelalte instituții responsabile în ceea ce privește implementarea/monitorizarea/evaluarea/raportarea strategiei.

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, în parteneriat cu instituțiile cu atribuții în domeniu și organizațiile neguvernamentale, va asigura mediatizarea strategiei, precum și diseminarea informațiilor relevante și bunele practici identificate în domeniu.

ANEXA nr. 2: PLANUL DE ACȚIUNI pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030

(1)_

I.OS I. Prevenire primară

Măsura	Termen de realizare	Responsabil	Resurse	Indicatori	Riscuri
1. Derularea anuală de activități de educație parentală organizate de către echipele intersectoriale locale pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copilului și a violenței domestice (EIL)	2021-2030	CJ/CL de sector, monitorizate de către ANDPDCA	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: CJ/CL de sector, ANDPDCA	- Organizarea unor grupuri de sprijin și educație parentală	Reticența părinților de a participa la grupurile de sprijin Nivel crescut de rezistență la schimbare
2. Elaborarea și implementarea unor proceduri de lucru și ghiduri de bune practici în prevenirea abuzului sexual asupra copiilor în familie și în comunitate	2021-2023	ANDPDCA, MAI, ANES, ONG, INM, MP	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ANDPDCA,	- Proceduri de lucru elaborate - Ghiduri de bune practici elaborate	Lipsa bunelor practici

			MAI, ANES, ONG		
3. Îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice din învățământul primar, gimnazial, liceal și tehnic și profesional în abordarea violenței sexuale și violenței domestice	2021-2025	ME, Colegiul Național al Psihologilor, ANES, casele corpului didactic, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ME, Colegiului Național al Psihologilor, ANES, caselor corpului didactic, ONG	Acțiuni privind instruirea/formarea continuă/informare a-conștientizarea cadrelor didactice din învățământul primar, gimnazial, liceal și tehnic și profesional cu privire la abordarea violenței sexuale și violenței domestice	Nivel crescut de rezistență la schimbare
4. Formarea continuă pentru toate categoriile de profesioniști relevante (cadre didactice, medici, psihologi, polițiști, judecători, procurori, asistenți sociali etc.), precum și a reprezentanților ONG-urilor care activează în domeniu, pe tema prevenirii și combaterii violenței sexuale în toate formele sale, inclusiv a faptelor săvârșite în mediul cibernetic	2021-2030	ME, ANES, MAI/IGPR, ISOP, ANITP, INM, MS, ONG, MP	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ME, ANES, MAI/IGPR, ISOP, ANITP, INM, MS, ONG	Număr de profesioniști care au beneficiat de formare continuă (cadre didactice, medici, psihologi, polițiști, judecători, procurori, asistenți sociali, ONG etc.)	Nivel crescut de rezistență la schimbare

(cadre didactice, medici, psihologi, polițiști, judecători, procurori, asistenți sociali, ONG etc.)					
<p>5. Elaborarea și aprobarea unui conținut educațional obligatoriu pentru învățământul de masă la toate nivelurile, adaptat în funcție de vârstă, pe tema prevenirea și combaterea abuzurilor sexuale de orice tip și din orice mediu (inclusiv online).</p> <p>Implementarea acestui conținut în cadrul unei noi materii sau prin integrarea în materii existente</p> <p>Obiective de învățare minime (adaptate pe vârste): recunoașterea comportamentelor sexuale neadecvate (de la atingeri nedorite la expunerea la pornografie), cum luăm atitudine și modalități de raportare</p>	2021-2030	ME, ANES, CSM, ONG, cu implicarea unor procurori, polițiști, judecători practicieni în domeniu	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; personal de specialitate din cadrul: ME, ANES, CSM, ONG	<p>Planuri-cadru, programe școlare care integrează prevenirea violenței sexuale, elaborate și aprobate de ME și introduse în învățământul de masă cu caracter obligatoriu</p> <p>La realizarea acestei măsuri este necesară implicarea unor procurori, polițiști, judecători practicieni în domeniu (pentru identificarea și înțelegerea pericolelor concrete care rezultă din cazuistică și expunerea unor moduri de operare și metode folosite de acest tip de agresori).</p>	Nivel crescut de rezistență la schimbare

<p>6. Informarea și instruirea elevilor și părinților în scopul conștientizării necesității educării în scopul prevenirii și combaterii abuzurilor sexuale de orice tip și din orice mediu: unitate de învățământ, familie/familie extinsă, comunitate, societate</p>	<p>2021-2025</p>	<p>ME, unități de învățământ, IPJ, ANES, CSM, DGASPC, ONG, cu implicarea unor procurori, polițiști, judecători practicieni în domeniu</p>	<p>Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ME, unități de învățământ, IPJ, ANES, CSM, DGASPC, ONG</p>	<p>Număr de acțiuni privind informarea și instruirea elevilor și părinților</p>	<p>Reticența elevilor și părinților de a participa la acțiunile de informare și instruire</p>
<p>7. Informarea și educarea adulților în scopul prevenirii și combaterii abuzurilor sexuale de orice tip și din orice mediu: loc de muncă, familie/familie extinsă, comunitate, societate, inclusiv prevenirea recidivelor în cazurile de viol</p>	<p>Permanen t</p>	<p>ANES, IGPR, organizații sindicale și patronale, ANP, ONG</p>	<p>Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ANES, IGPR, organizațiilor sindicale și patronale, DNP, ANP, ONG</p>	<p>Număr de acțiuni privind informarea și instruirea adulților</p>	<p>Nivel crescut de rezistență la schimbare</p>
<p>8. Înființarea unor cluburi de împuternicire a fetelor și băieților (CIFB) pe lângă</p>	<p>2023-2028</p>	<p>ME, IGPR, ONG, universități, ANES, cu implicarea</p>	<p>Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile;</p>	<p>Număr de CIFB create</p>	<p>Nivel crescut de rezistență</p>

unitățile de învățământ, cu activități centrate pe: dezvoltarea personală, cunoașterea drepturilor, mentorat, modele de viață, tehnici de autoapărare		unor procurori, polițiști, judecători, practicieni în domeniu	finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ME, IGPR, ONG, universităților, ANES		la schimbare
9. Derularea unor campanii locale și naționale de prevenire a traficului de persoane și a turismului sexual, cu implicarea autorităților locale, societății civile și, inclusiv, a reprezentanților poliției	Permanen t	ANITP, IGPR, APL, consilii județene, MP, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ANITP, IGPR, MP, APL, consiliilor județene	Număr de campanii locale și naționale de prevenire a traficului de persoane Număr de autorități publice locale implicate	Nivel scăzut de implicare din partea autorităților locale
10. Derularea de acțiuni anuale de informare și conștientizare pe tema prevenirii și combaterii violenței sexuale, adresate jurnaliștilor, bloggerilor și vloggerilor a căror activitate are impact asupra	Permanen t	ANES, CNA, IGPR, MP, ONG, asociații profesionale ale jurnaliștilor	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ANES, CNA, IGPR, MP,	Număr de jurnaliști implicați	Nivel crescut de rezistență la schimbare

copiilor/adolescenților			ONG, asociațiilor profesionale ale jurnaliștilor		
11. Campanii de informare a persoanelor migrante/refugiate privind legislația din România - dreptul la siguranță și integritate corporală, servicii de suport și modalități de raportare în caz de abuz	Anual	ONG, APL, OIM	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile ; personal de specialitate din cadrul: ONG-urilor de profil, APL	Număr de persoane informate, număr de autorități publice locale implicate	Nivel scăzut de implicare din partea autorităților locale

II.OS II. Prevenire secundară

Măsură	Termen de realizare	Responsabil	Resurse	Indicatori	Riscuri
1. Derularea unor campanii locale și naționale privind serviciile de sprijin pentru combaterea violenței sexuale, adresate grupurilor vulnerabile, cu posibilitatea de accesare a serviciilor	Permanent	APL, ANES, MAI/IGPR, MP, ANDPDCA, ANITP, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate	Număr de persoane vulnerabile informate și consiliate prin campanii derulate la nivel local și național	Reticența persoanelor vulnerabile de a participa la activități și de a accesa servicii sociale

			din cadrul: APL, ANES, MAI/IGPR, MP, ANDPDCA, ANITP, ONG		
2. Analiza cadrului legislativ actual din perspectiva necesității asigurării siguranței în mediul online și a unui răspuns ferm pentru combaterea pornografiei, pornografiei din răzbunare, hărțuirii/șantajului privind difuzarea unor materiale cu conținut sexual	2021-2023	MAI/IGPR, ANES, MP, ONG, PICCJ, DIICOT, ANCOM	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: MAI/IGPR, ANES, PICCJ, MP, DIICOT, ANCOM, ONG	Raport de analiză elaborat	Nivel scăzut de implicare din partea instituțiilor responsabile Nivel crescut de rezistență la schimbare
3. Formarea profesională continuă a specialiștilor din unitățile sanitare și din cadrul serviciilor de medicină legală	Permanenț	MS, INML, servicii de medicină legală	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate	Număr de sesiuni de formare/programe de formare	Nivel crescut de rezistență la schimbare

			din cadrul: MS, INML, serviciilor de medicină legală		
4. Analiza privind necesitatea înființării unor servicii/compartimente de tip cyberpatrol la nivelul poliției naționale	2021-2025	MAI/IGPR, Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității, MP, ANES, ANDPDCA	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: MS, INML, serviciilor de medicină legală, MAI/IGPR, Institutului de Cercetare și Prevenire a Criminalității , MP, ANES, ANDPDCA	Constituirea unui grup de lucru Elaborarea unui document privind necesitatea înființării unor servicii/compartimente de tip cyberpatrol la nivelul poliției naționale	Nivel scăzut de implicare din partea instituțiilor responsabile Nivel crescut de rezistență la schimbare
5. Derularea unor activități de informare a copiilor, tinerilor și părinților privind gestionarea pericolelor în legătură cu	Permanent	MAI/IGPR, Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; finanțare din fonduri	Număr de activități de informare a copiilor, tinerilor și părinților privind gestionarea pericolelor în legătură cu accesarea	Nivel crescut de rezistență la schimbare

accesarea platformelor de socializare online		ții, MP, ANES, ANDPDCA, ME, ONG	externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: MAI/IGPR, Institutului de Cercetare și Prevenire a Criminalității, MP, ANES, ANDPDCA, ME, ONG	platformelor de socializare online	
6. Întărirea gradului de aplicare și respectare a politicilor interne la nivelul angajatorilor cuprinzând măsuri de prevenire, combatere și sesizare a faptelor de hărțuire sexuală/abuz la locul de muncă	Permanent	ANES, organizații sindicale și patronale, operatori economici	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: ANES, organizațiilor sindicale și patronale, operatorilor economici	Număr de acțiuni de informare realizate la nivelul angajatorilor	Nivel crescut de rezistență la schimbare
7. Marcarea Zilei internaționale împotriva violenței	Anual	MAI/IGPR, Institutul de Cercetare	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele	Organizarea unor evenimente tematice de conștientizare a	Gradul ridicat de toleranță la violență sexuală al opiniei publice

domestice - 25 noiembrie		și Prevenire a Criminalității, ANES, ANDPDCA, ME, ONG	instituțiilor responsabile ; personal de specialitate din cadrul: MAI/IGPR, Institutului de Cercetare și Prevenire a Criminalității , ANES, ANDPDCA, ME, ONG	fenomenului violenței sexuale	
8. Marcarea celor 16 zile de activism care urmează zilei de 25 noiembrie	Anual	MAI/IGPR, Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității, ANES, ANDPDCA, ME, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; personal de specialitate din cadrul: MAI/IGPR, Institutului de Cercetare și Prevenire a Criminalității , ANES, ANDPDCA, ME, ONG	Organizarea unor evenimente tematice de conștientizare a fenomenului violenței sexuale	Gradul ridicat de toleranță la violență sexuală al opiniei publice
9. Derularea de campanii de conștientizare în rândul polițiștilor și personalului din serviciile sociale de la nivelul autorităților	2021-2023	IGPR, MMPS, consilii județene, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; finanțare din bugetele	Număr de funcționari/polițiști conștientizați	Nivel scăzut de implicare din partea instituțiilor responsabile/angajaților

locale, cu privire la vulnerabilitatea migranților			locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: IGPR, MMPS, consiliilor județene, ONG		Nivel crescut de rezistență la schimbare
10. Completarea cadrului legislativ special în sensul reglementării posibilității obținerii de daune morale prin intermediul compensațiilor financiare acordate de la bugetul de stat și pentru daunele morale provocate victimelor infracțiunilor de viol/agresiune sexuală/raport sexual cu un minor/trafic de persoane etc.	2021-2024	MJ, MAI/IGPR, ANES, ANITP, MP, ANDPDCA	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile ; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: MJ, MAI/IGPR, ANES, ANITP, MP, ANDPDCA	Modificarea/Completarea cadrului legislativ astfel încât victimele infracțiunilor de viol/agresiune sexuală/raport sexual cu un minor/trafic de persoane etc. să poată obține compensații financiare de la bugetul de stat și pentru prejudiciul moral suferit	Nivel scăzut de implicare din partea instituțiilor responsabile Nivel crescut de rezistență la schimbare
11. Analiza privind acțiunile și măsurile necesare în vederea alinierii	2021-2026	MAI/IGPR, ANES, MJ, MP, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele	Nr. de acțiuni/măsurile realizate pentru prevenirea și combaterea unor	Nivel crescut de rezistență la schimbare

<p>la inițiativele Comisiei Europene privind armonizarea răspunsului la unele forme specifice de violență bazată pe gen [în conformitate cu art. 83 alin. (1) din TFUE], așa-numitele Eurocrimes și/sau la măsurile suplimentare pentru prevenirea și combaterea unor forme specifice de violență bazată pe gen, inclusiv pentru hărțuire sexuală și abuz împotriva femeilor</p>			<p>instituțiilor responsabile ; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: MAI/IGPR, ANES, MJ, MP, ONG</p>	<p>forme specifice de violență bazată pe gen, inclusiv pentru hărțuire sexuală și abuz împotriva femeilor</p>	
---	--	--	--	---	--

III.OS III. Prevenirea terțiară/Măsuri de combatere a violenței sexuale

Măsura	Termen de realizare	Responsabil	Resurse	Indicatori	Riscuri
<p>1. Instituirea unui sistem național de monitorizare a tuturor formelor de violență sexuală</p>	<p>2021-2023</p>	<p>ANDPDCA, ANES, MAI, MP</p>	<p>Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate</p>	<p>Set de indicatori elaborat și preluat în sistemul de raportare instituțiilor atribuții în</p>	<p>Lipsa dorinței de perfecționare și aprofundare a cunoștințelor din partea</p>

			din cadrul: ANDPDCA, ANES, MAI, MP	domeniul violenței Metodologie de colaborare interinstituțională elaborată	profesioniștii or din domeniu
2. Crearea și funcționarea unor centre de criză/servicii integrate de sprijin pentru situațiile de violență sexuală, inclusiv prin sprijinirea și finanțarea mediului ONG la nivel local pentru funcționarea unor centre de sprijin în cazul violenței sexuale. Serviciile integrate de sprijin vor include măsuri precum: cazare atât pentru victime, cât și pentru minorii aflați în îngrijire în servicii sociale în regim rezidențial, locuințe protejate/vouchere chirie, consiliere profesională, consiliere juridică, suport material pentru asigurarea nevoilor de bază	2021-2030	ANES, MS, CJ, APL, IGPR, PICCJ, spitale județene de urgență, servicii de medicină legală, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile; Programul operațional Incluziune și demnitate socială 2021-2027; personal de specialitate din cadrul: ANES, MS, CJ, APL, spitalelor județene de urgență, serviciilor de medicină legală, ONG	Nr. de centre de criză pentru situațiile de viol/servicii integrate de sprijin/centre de sprijin în cazul violenței sexuale Elaborarea unui ordin comun MS, MMPS, IGPR și PICCJ privind asistența multidisciplinară a victimelor agresionilor sexuale	Nivel scăzut de implicare din partea instituțiilor responsabile Nivel crescut de rezistență la schimbare

(îmbrăcăminte, hrană, materiale de uz sanitar, medicamente, transport).					
3. Educarea tinerilor delincvenți, adulților agresori/condamnați pentru infracțiuni de natură sexuală, prin programe de intervenție specifice, inclusiv în vederea prevenirii recidivelor în cazurile de viol	2022-2027	ANES, IGPR, organizații sindicale și patronale, ANP, DNP, ONG, DGASPC	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: ANES, IGPR, organizațiilor sindicale și patronale, ANP, DNP, ONG, DGASPC	Nr. programe de intervenție specifice Nr. beneficiari	Nivel crescut de rezistență la schimbare
4. Întărirea capacității serviciilor de sprijin pentru victimele infracțiunilor din cadrul DGASPC, care acordă sprijin victimelor infracțiunilor	2022-2027	DGASPC, MMPS, MJ, MP, MAI	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: DGASPC, MMPS, MJ, MP, MAI	Nr. compartimente de sprijin pentru victimele infracțiunilor, create în cadrul DGASPC	Nivel crescut de rezistență la schimbare Lipsa de personal specializat
5. Furnizarea de sprijin psihologic adecvat pentru victimele violenței sexuale prin intermediul unor programe de	2023-2030	ANES, DGASPC, Colegiul Național al Psihologilor	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile;	Nr. de victime ale violenței sexuale care au beneficiat de sprijin prin intermediul grupurilor de	Nivel crescut de rezistență la schimbare

dezvoltare personală și identificarea unor modalități de facilitare a suportării costurilor psihoterapiei (cel puțin pentru un număr de ședințe) pentru victimele violenței sexuale			personal de specialitate din cadrul: ANES, DGASPC, Colegiului Național al Psihologilor	suport - suportarea costurilor psihoterapiei (cel puțin pentru un număr de ședințe) pentru victimele violenței sexuale; modalități identificate privind suportarea costurilor psihoterapiei (cel puțin pentru un număr de ședințe) pentru victimele violenței sexuale	
6. Informare, orientare și sprijin pentru victimele violenței sexuale, inclusiv victimele traficului de persoane, prin intermediul liniei naționale telefonice gratuite cu număr unic 0800-500-333, cu program non-stop, și identificarea de noi oportunități privind înființarea unei linii naționale	2021-2030	ANES, IGPR, ONG, APL, MP	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: ANES, IGPR, ONG, APL, MP	Nr. de victime ale violenței sexuale și nr. de victime ale traficului de persoane care au beneficiat de sprijin prin intermediul liniei naționale telefonice gratuite cu nr. unic 0800-500-333, cu program non-stop Nr. de soluții identificate	Nivel scăzut de implicare din partea autorităților locale

telefonice gratuite destinate problematicii violenței sexuale				privind înființarea unei linii naționale telefonice gratuite destinate problematicii violenței sexuale	
7. Identificarea unor exemple de bună practică în scopul îmbunătățirii capacității instituționale privind colectarea, centralizarea și gestionarea datelor din Registrul național automatizat cu privire la persoanele care au comis infracțiuni sexuale, de exploatare a unor persoane sau asupra minorilor	2023-2026	MAI/IGPR, ANP, MP	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: MAI/IGPR, ANP, MP	Organizarea unor schimburi de experiență cu state care gestionează registre naționale similare	Nivel crescut de rezistență la schimbare
8. Realizarea unei analize în vederea determinării celor mai frecvente cauze care înlătură răspunderea penală a făptuitorilor din perspectiva	Anual	Avocatul Poporului, MAI, MJ, MP, universități - facultăți de drept, ONG	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: Avocatului Poporului, MAI, MJ, MP,	Analiză realizată și concluzii integrate în planificarea strategică	Nivel crescut de rezistență la schimbare

dosarelor care implică infracțiuni de natură sexuală (viol, hărțuire sexuală etc.) în care s-a stabilit neînceperea urmării penale la nivel de parchet, respectiv achitarea în instanță			universităților - facultăți de drept, ONG		
9. Îmbunătățirea colectării de date, dezagregate pe sex și vârstă, respectiv relația cu agresorul, cu privire la plângerile depuse pentru toate formele violenței sexuale (de exemplu, hărțuirea sexuală la locul de muncă, în școală și stradală, violență cibernetică), pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv date despre soluționarea plângerii	2023-2028	IGPR, MP	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: IGPR, MP	Modificări în protocoalele de colectare de date în conformitate cu necesitățile de planificare strategică	Nivel crescut de rezistență la schimbare
10. Realizarea unui studiu național privind prevalența formelor de	2021-2024	IGPR, ANES, ONG, APL, DGASPC, MJ	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe	Rezultate studii publicate	Gradul ridicat de toleranță la violență sexuală al

violență sexuală în rândul populației			nerambursabile;personal de specialitate din cadrul: IGPR, ANES, MJ, ONG, APL, DGASPC		opinii publice
11. Introducerea unor măsuri de prevenire și combatere a violenței sexuale în cadrul programelor de interes național în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice	2022-2030	ANES	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; personal de specialitate din cadrul ANES	Includerea tematicii privind combaterea violenței sexuale în cel puțin un program de interes național	Nivel crescut de rezistență la schimbare

IV.OS IV. Capacitate instituțională și infrastructură socială

Măsura	Termen de realizare	Responsabil	Resurse	Indicatori	Riscuri
1. Îmbunătățirea mijloacelor de identificare a agresorilor și de sancționare, prin acțiuni de formare continuă privind specificul traficului de persoane, respectiv al violenței sexuale pentru polițiști (inclusiv operatorii 112 și poliția locală), procurori și judecători	Anual	IGPR, MP, INM, CSM, ANITP	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile;personal de specialitate din cadrul: IGPR, Ministerului Public, CSM, INM, ANITP	Nr. de persoane formate la nivel de IGPR, MP, MAI, parchete și instanțe	Nivel scăzut de implicare din partea personalului Nivel crescut de rezistență la schimbare

<p>2. Elaborarea unui program de formare pentru echipe mobile care asigură intervenția de urgență în situațiile de violență domestică și pentru specialiștii din cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice</p>	<p>2022-2025</p>	<p>ANES, APL, DGASPC, ONG</p>	<p>Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: ANES, APL, DGASPC, ONG</p>	<p>Un program de formare pentru echipe mobile care asigură intervenția de urgență în situațiile de violență domestică și specialiștii din cadrul serviciilor sociale destinate victimelor violenței domestice</p>	<p>Nivel scăzut de implicare din partea personalului Nivel crescut de rezistență la schimbare</p>
<p>3. Derularea unui program de formare pentru specialiștii compartimentelor specializate de violență domestică de la nivelul DGASPC care intervin în situațiile de violență și pentru EIL</p>	<p>2022-2025</p>	<p>ANES, ANDPDCA, DGASPC</p>	<p>Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: ANES, ANDPDCA, DGASPC</p>	<p>Un program de formare pentru specialiștii compartimentelor specializate de violență domestică de la nivelul DGASPC care intervin în situațiile de violență</p>	<p>Nivel scăzut de implicare din partea personalului Nivel crescut de rezistență la schimbare</p>
<p>4. Întărirea capacității și eficientizarea organismelor interinstituționale: COJES/CONES/Comitetul interministerial pentru prevenirea și combaterea violenței domestice</p>	<p>2022-2025</p>	<p>ANES, APL, DGASPC, instituții deconcentrate de la nivel local</p>	<p>Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din bugetele locale; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din</p>	<p>Elaborarea de instrumente de lucru privind eficientizarea activității organismelor interinstituționale</p>	<p>Nivel scăzut de implicare din partea instituțiilor cu atribuții în domeniu</p>

			cadrul: ANES, DGASPC, APL, instituțiilor deconcentrate de la nivel local		Nivel crescut de rezistență la schimbare
5. Crearea de structuri specializate în cadrul parchetului și poliției, dotarea lor cu instrumente necesare și elaborarea unor proceduri (metodologii) de intervenție rapidă (cu implicarea tuturor instituțiilor responsabile în gestionarea acestui tip de cauze)	2022-2025	MAI, MP	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile; finanțare din fonduri externe nerambursabile; personal de specialitate din cadrul: MAI, MP	Număr de structuri specializate create în cadrul parchetului și poliției Număr de proceduri (metodologii) de intervenție rapidă (cu implicarea tuturor instituțiilor responsabile în gestionarea acestui tip de cauze)	Nivel scăzut de implicare din partea instituțiilor cu atribuții în domeniu Nivel crescut de rezistență la schimbare

V. Monitorizare

Măsura	Termen de realizare	Responsabil	Resurse	Indicatori	Riscuri
1. Raportarea anuală a gradului de implementare a activităților asumate în cadrul Planului de acțiuni					
Monitorizarea măsurilor cuprinse în Planul de acțiuni	Anual	Persoanele desemnate ca responsabile cu implementarea strategiei din cadrul tuturor instituțiilor cu	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile	Elaborarea unei proceduri de raportare și monitorizare a datelor Un raport anual privind	Acuratețea datelor colectate Lipsa de implicare a instituțiilor responsabile Netransmiterea datelor

		atribuții în domeniu		gradul de implementare a activităților asumate	
2. Evaluarea finală a Planului de acțiuni					
Realizarea unei analize privind îndeplinirea obiectivelor asumate în cadrul Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030	2029/2030	Toate instituțiile implicate în implementarea măsurilor specifice	Finanțare de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor responsabile	O analiză privind îndeplinirea obiectivelor asumate în cadrul Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea violenței sexuale "SINERGIE" 2021-2030 Diseminarea analizei prin diferite mijloace (site, Facebook etc.) la nivelul tuturor instituțiilor responsabile și extragerea unor lecții învățate ca premisă a elaborării următoarei strategii specifice	Acuratețea datelor colectate Lipsa de implicare a instituțiilor responsabile Netransmiterea datelor

(2)_

Lista de acronime:

ANDPDCA - Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții;

ANCOM - Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații;

SPAS - serviciul public de asistență socială;

CJ/CL - consiliul județean/consiliul local;

EIL - echipa intersectorială locală pentru prevenirea și combaterea violenței asupra copilului și a violenței domestice;

APL - autoritate publică locală;

ONG - organizații neguvernamentale;

ME - Ministerul Educației;

ANES - Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați;

MAI/IGPR - Ministerul Afacerilor Interne/Inspectoratul General al Poliției Române;

ISOP - Institutul de Studii pentru Ordine Publică;

ANITP - Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane;

INM - Institutul Național al Magistraturii;

MS - Ministerul Sănătății;

IPJ - inspectoratul de poliție județean;

ANP - Administrația Națională a Penitenciarelor;

DNP - Direcția Națională de Probațiune;

CNA - Consiliul Național al Audiovizualului;

CSM - Consiliul Superior al Magistraturii;

MMPS - Ministerul Muncii și Protecției Sociale;

INML - Institutul Național de Medicină Legală;

MJ - Ministerul Justiției;

MP - Ministerul Public;

DIICOT - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;

IGI - Inspectoratul General pentru Imigrări

OIM - Organizația Internațională pentru Migrație.

V ORDINUL ministrului muncii și protecției sociale nr. 487/2021 privind efectuarea operațiunilor de evaluare a pensiilor din sistemul public stabilite până la data de 1 septembrie 2023, publicat în Monitorul Oficial 609/18.06.2021

→ Casa Națională de Pensii Publice, denumită în continuare CNPP, prin casele teritoriale de pensii, derulează procedura de evaluare a pensiilor din sistemul public de pensii, prevăzută de Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 108/2021*).

*) Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 108/2021 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

→ Pensiile din sistemul public de pensii cuvenite sau aflate în plată sau care urmează a fi stabilite în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, până la data de 1 septembrie 2023, sunt evaluate în baza art. 157 alin. (2) din Legea nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare.

→ Procedura de evaluare se realizează prin casele teritoriale de pensii și constă în:

a) identificarea stagiilor de cotizare contributive, a stagiilor de cotizare asimilate și stagiilor de cotizare necontributive valorificate la stabilirea/recalcularea drepturilor de pensie cuvenite sau aflate în plată la data de 31 august 2023;

b) crearea unei baze de date care cuprinde veniturile lunare, brute sau nete, după caz, realizate anterior datei de 1 aprilie 2001 care, conform dispozițiilor legale în vigoare la data stabilirii/recalculării drepturilor de pensie, nu au fost valorificate/nu se valorifică la calculul drepturilor de pensie cuvenite sau aflate în plată.

→ În vederea realizării bazei de date prevăzute pensionarii sistemului public de pensii pot prezenta casei teritoriale de pensii competente adeverințe eliberate de către unitatea angajatoare ori de către deținătorul legal al arhivei, prin care se certifică venitul lunar realizat, brut sau net, după caz, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001.

→ Adeverințele care cuprind venitul lunar realizat, brut sau net, după caz, existente în dosarele de pensie, precum și cele emise până la data intrării în vigoare a prezentului ordin, dar nedepuse la casele teritoriale competente se utilizează pentru crearea bazei de date prevăzute dacă îndeplinesc condițiile de valabilitate și legalitate, chiar dacă nu sunt conforme cu modelul de adeverință prevăzut în anexă.

→ Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

ANEXĂ: ADEVERINȚĂ

Emitent

C.U.I. /Cod fiscal

Adresa Telefon

Nr. /Data

ADEVERINȚĂ

Se adeverește prin prezenta că doamna/domnul, născută/născut la data de în localitatea, județul, sectorul, având C.N.P., a fost angajată/angajat la*), în perioada de la până la

În perioada de la până la, având meseria/funcția de, a beneficiat de următoarele venituri brute realizate, plătite din fondul de salarii, asupra cărora s-a datorat, potrivit legii, contribuția de asigurări sociale de stat:

	An											
	Ianua rie	Febru arie	Mar tie	Apri lie	M ai	Iun ie	Iuli e	Aug ust	Septem brie	Octom brie	Noiem brie	Decem brie
Salariu realizat lunar												
Denumir e spor												
Denumir e spor												
Denumir e spor												
Indemniz ație												
Adaosuri												
Ore suplimen tare												

Prime												
Total venit lunar realizat												

OBSERVAȚII:

.....

Menționăm că prezenta adeverință s-a eliberat în baza statelor de plată aflate în arhiva societății (ale căror copii pot fi puse la dispoziția caselor teritoriale de pensii la solicitarea acestora), cunoscându-se atât prevederile Codului penal, referitoare la falsul în înscrisuri oficiale, cât și prevederile legislației de reglementare a pensiilor din sistemul public, potrivit cărora angajatorul poartă întreaga răspundere pentru valabilitatea și corectitudinea actelor doveditoare utilizate la stabilirea drepturilor de pensie.

Conducătorul unității,

.....

(numele, prenumele, semnătura și ștampila)

Direcția/Serviciul cu atribuții salarizare personal

.....

(numele, prenumele, semnătura)

Întocmit

.....

(numele, prenumele, semnătura)

*)Se completează denumirea angajatorului sau, după caz, eventualele denumiri anterioare.

În cazul în care unitatea este deținător legal de arhive se vor preciza calitatea (continuator al activității, operator economic autorizat să presteze servicii arhivistice etc.) și documentul în baza căruia i-a fost stabilită calitatea.

✓ Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor 686/2021 pentru aprobarea Metodologiei de organizare și derulare a activităților de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională a deținuților, în sistemul administrației penitenciare , publicată în Monitorul Oficial 611/18.06.2021

→ Se aprobă Metodologia de organizare și derulare a activităților de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională a deținuților, în sistemul administrației penitenciare, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta decizie.

→Administrația Națională a Penitenciarelor și unitățile subordonate vor pune în aplicare prevederile prezentei decizii.

ANEXĂ:

METODOLOGIE de organizare și derulare a activităților de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională a deținuților, în sistemul administrației penitenciare

CAPITOLUL I: Considerații generale

Art. 1

Activitățile de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională a persoanelor private de libertate sunt parte a demersurilor educative derulate pe parcursul executării pedepselor privative de libertate.

Art. 2

(1) Pentru buna desfășurare a activităților de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională, în fiecare unitate subordonată Administrației Naționale a Penitenciarelor este desemnată o persoană din cadrul serviciului/biroului educație, responsabilă de organizarea acestor demersuri.

(2) În situații temeinic justificate, cu aprobarea directorului unității, persoana poate fi desemnată din cadrul altei structuri.

Art. 3

La nivelul Direcției reintegrare socială sunt desemnați doi specialiști responsabili cu gestionarea informațiilor și elaborarea direcțiilor de acțiune în organizarea activităților de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională.

Art. 4

(1) Activitățile de informare, consiliere profesională și mediere a muncii se organizează de către unitatea subordonată Administrației Naționale a Penitenciarelor în colaborare cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă.

(2) Cursul de formare profesională se organizează în colaborare cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă, prin centrele de formare profesională proprii din subordinea acestora, prin centrele regionale de formare profesională a adulților, din subordinea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, precum și prin furnizorii de servicii de formare profesională autorizați, în condițiile legii.

Art. 5

(1) Costurile pentru organizarea activităților de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională pentru persoanele private de libertate pot fi acoperite în condițiile art. 66 alin. (4) din Legea nr. **76/2002** privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, și art. 92 din Legea nr. **254/2013** privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Persoanele private de libertate, începând cu finalul perioadei de carantină și până la ultima zi de executare a pedepsei ori a măsurii educative sau până la data la care sunt propozabile pentru liberare condiționată ori pentru înlocuirea internării cu măsura asistării zilnice, pot urma un program de formare profesională organizat de agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București, cheltuielile necesare formării fiind suportate din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

(3) Costurile aferente organizării unui curs de formare profesională pot fi suportate din resursele bugetare aparținând unităților subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, cu respectarea cumulativă a următoarelor condiții:

a) agenția județeană pentru ocuparea forței de muncă din raza de dispunere a unității subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor nu dispune de fonduri necesare organizării cursului de formare profesională, situație care trebuie confirmată de aceasta printr-o comunicare scrisă;

b) analiza nevoilor de educație a evidențiat necesitatea derulării cursului de formare profesională;

c) cursul de formare profesională reprezintă o prioritate, raportat la demersurile de reintegrare socială planificate la nivelul unității;

d) demersul răspunde priorităților strategice stabilite la nivelul sistemului penitenciar.

(4) Cursurile de formare profesională prevăzute la alin. (3) se organizează cu încadrare în fondurile aprobate prin bugetul unității cu această destinație, cu respectarea reglementărilor în vigoare privind achizițiile publice cu acordul directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, pe baza notei de fundamentare transmise de unitate și a analizei de specialitate efectuate de Direcția reintegrare socială.

(5) În cuprinsul notei de fundamentare prevăzute la alin. (4) se va regăsi în mod obligatoriu analiza efectuată la nivelul unității de către structura de reintegrare socială, cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (3).

(6) Pe durata executării pedepsei, o persoană privată de libertate poate participa o singură dată la un curs de formare profesională organizat în condițiile alin. (3).

Art. 6

(1) Administrația Națională a Penitenciarelor încheie și reactualizează periodic protocoale de colaborare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

(2) Administrațiile unităților subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor întreprind demersuri pentru încheierea protocoalelor de colaborare cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă, precum și cu alți furnizori de formare profesională acreditați, în vederea stabilirii condițiilor concrete de organizare și

desfășurare a activităților de informare și consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională a persoanelor condamnate.

(3)Protocoloalele de colaborare vor conține în mod explicit informații cu privire la activitățile desfășurate, perioada, locația, criteriile de selecție a cursanților, obligațiile părților, instructajul privind domeniul sănătății și securității în muncă, norme și reguli ce trebuie respectate pe toată durata colaborării.

Art. 7

(1)Activitățile de informare, consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională se desfășoară în conformitate cu prevederile art. 2 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 1.322/C/2017.

(2)Includerea persoanelor condamnate în activități de informare, consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională se face în baza recomandărilor consemnate în Planul individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică.

(3)Includerea persoanelor condamnate în activități de informare, consiliere profesională, de mediere a muncii și formare profesională se poate face și în urma revizuirii Planului individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică.

CAPITOLUL II: Informarea, consilierea profesională și medierea muncii

Art. 8

(1)În unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor se desfășoară activități de informare, consiliere profesională și mediere a muncii cu persoanele private de libertate.

(2)Activitățile de informare, consiliere profesională și mediere a muncii pot fi derulate în interiorul sau exteriorul unității de detenție, potrivit dispozițiilor legale referitoare la regimurile de executare a pedepselor privative de libertate.

(3)Personalul specializat din cadrul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă sau al furnizorilor de servicii din sectorul public sau privat, acreditați, care încheie cu agențiile pentru ocuparea forței de muncă contracte, desfășoară activități de informare, consiliere profesională și mediere a muncii.

(4)Personalul de reintegrare socială asigură selecția persoanelor private de libertate participante la activitățile prevăzute la alin. (1) și pune la dispoziție, după caz, spațiul corespunzător pentru desfășurare.

Art. 9

Activitățile de informare și consiliere profesională, precum și de mediere a muncii se organizează periodic, lunar sau trimestrial, în colaborare cu reprezentanții agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, în funcție de disponibilitatea acestora și resursele existente la nivelul penitenciarului.

Art. 10

(1) Activitatea de informare a persoanelor private de libertate se realizează de către personalul abilitat și acreditat în acest sens, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(2) Consilierea profesională a persoanelor private de libertate se realizează de către consilieri de orientare a carierei din cadrul agenției județene pentru ocuparea forței de muncă.

(3) Serviciile de mediere a muncii sunt acordate de către personalul abilitat și acreditat al agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă.

(4) În situații temeinic justificate sau în cadrul proiectelor cu finanțare europeană, activitățile de informare, consiliere profesională și mediere a muncii se pot desfășura și de către alți specialiști, în condițiile legii, în funcție de nevoile identificate.

Art. 11

(1) Activitățile de informare, consiliere profesională și mediere a muncii se desfășoară în baza unui proiect de activitate aprobat de directorul unității.

(2) La finalizarea activității, după completarea datelor în aplicația informatică, persoanele participante obțin credite, în condițiile prevăzute în proiectul de activitate.

CAPITOLUL III: Formarea profesională

SECȚIUNEA 0:

Art. 12

Formarea profesională a persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate se organizează prin programe de inițiere, calificare, recalificare, perfecționare sau specializare, definite conform art. 8 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. **129/2000** privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 13

În unitățile de detenție se organizează cursurile de formare profesională, pentru care se eliberează certificate de absolvire și certificate de calificare, pe niveluri, potrivit art. 7 din Metodologia de autorizare a furnizorilor de formare profesională a adulților, aprobată prin Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. **353/5.202/2003**, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 14

(1) Cursurile de formare profesională se adresează persoanelor condamnate definitiv la executarea pedepsei cu închisoarea, celor condamnate la detențiune pe viață, precum și persoanelor sancționate cu o măsură educativă privativă de libertate.

(2) Minorii care au împlinit vârsta de 16 ani, aflați în custodia locurilor de deținere și care sunt înscriși la cursurile școlii de arte și meserii sau la cele ale unui liceu tehnologic, pot beneficia de cursuri de calificare, la

cerere, cu aprobarea directorului centrului, în condițiile stabilite de lege privind durata normală a zilei de lucru și intervalul de timp alocat activităților.

Art. 15

Cursurile de formare profesională sunt constituite, de regulă, din grupe formate din maximum:

a) 28 de persoane pentru pregătirea teoretică;

b) 14 persoane pentru pregătirea practică.

Art. 16

(1) În funcție de regimul de executare a pedepsei privative de libertate, participanții pot desfășura cursul de formare profesională în interiorul sau exteriorul locului de deținere.

(2) Cursurile de formare profesională a persoanelor condamnate se desfășoară în spații special amenajate, din cadrul unităților de detenție sau ale furnizorilor acreditați de formare profesională, după cum urmează:

a) în cluburi sau săli de clasă;

b) în atelierele de reparații, întreținere, agricole ale unităților penitenciare;

c) în gospodăriile agrozootehnice ale unităților de detenție;

d) în ateliere de producție bugetară, în funcție de capacitate și dotările existente;

e) în structurile de economie socială;

f) în cadrul atelierelor și halelor de producție, reparație, aparținând centrelor de formare profesională din subordinea agențiilor teritoriale, centrelor regionale de formare profesională a adulților din subordinea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, precum și furnizorilor de formare profesională autorizați în condițiile legii.

Art. 17

(1) În măsura posibilităților, persoanele participante la cursul de formare profesională, pe durata desfășurării acestuia și până la absolvire, vor executa pedeapsa în unitatea de detenție organizatoare.

(2) Persoanele care, din motive neimputabile acestora, au întrerupt participarea la cursul de formare profesională pot continua cursul în măsura în care există acordul furnizorului de formare profesională cu privire la posibilitatea finalizării activității.

(3) În situația transferului într-o altă unitate, persoanele înscrise la un curs de formare profesională, care nu au finalizat sau nu au susținut examenul de absolvire, pot solicita transferul în unitatea organizatoare, până la finalizarea sau, după caz, susținerea examenului de absolvire, în măsura în care există acordul furnizorului de formare profesională cu privire la posibilitatea încheierii activității.

(4) Persoanele care, din motive imputabile acestora, au întrerupt frecventarea cursurilor de formare profesională sunt excluse de la activitate, aspect care este consemnat în documentația specifică și în aplicația informatică.

(5)În situații temeinic justificate, persoanele condamnate pot fi transferate la unități care organizează cursuri de formare profesională, la cerere sau cu acordul acestora.

(6)În analiza solicitărilor de transfer în vederea participării și absolvirii unor cursuri de formare profesională se vor avea în vedere următoarele: situația juridică, regimul de executare, conduita, nivelul de studii, calificările anterioare, tipul cursului organizat, profilul unității penitenciare.

SECȚIUNEA 1: Selecția și înscrierea deținuților la cursurile de formare profesională

Art. 18

(1)Furnizorul de formare profesională autorizat comunică coordonatorului sectorului reintegrare socială toate datele necesare realizării selecției, înscrierii participanților și organizării activității.

(2)Selecția deținuților se realizează de către persoana desemnată ca responsabil, la nivelul unității subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, ținând-se cont de nevoile și recomandările consemnate în documentația specifică, ariile prioritare de intervenție, de conduita deținutului pe parcursul executării pedepsei și de condițiile transmise de furnizorul de formare autorizat.

(3)Selecția deținuților în vederea participării la cursuri de formare profesională cu finanțare europeană se realizează în funcție de condițiile prezente în specificațiile tehnice ale proiectului.

(4)Prevederile alin. (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul selecției deținuților în vederea participării la cursuri de formare profesională suportate din bugetul unității.

(5)Selecția deținuților la cursuri de formare profesională se realizează cu avizul directorului adjunct reintegrare socială și al directorului adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar.

Art. 19

(1)Înscrierea deținuților la cursuri de formare profesională se poate realiza în intervalul de timp prevăzut la art. 5 alin. (2), pe bază de cerere scrisă, aprobată de directorul locului de deținere.

(2)Înscrierea deținuților la cursurile de formare profesională se realizează în condițiile prezentării actelor de studii, eliberate în conformitate cu prevederile legii.

(3)În situații temeinic justificate, la cererea deținutului, personalul de reintegrare socială poate face demersuri pentru obținerea actelor de studii necesare înscrierii la cursurile de formare profesională, de la instituțiile emitente.

Art. 20

(1)Pentru înscrierea la cursurile de formare profesională, deținuții trebuie să prezinte următoarele acte:

a)carte de identitate, în copie și original;

b)certificatul de naștere, în copie și original;

c)certificatul de căsătorie, în copie și original, după caz;

d)dovada absolvirii studiilor, adeverințe, foi matricole, diplome.

(2)În vederea înscrierii la cursul de formare profesională, pe lângă documentele sus-menționate, este necesar și avizul medicului unității, care va preciza dacă deținutul "este/nu este în evidență cu boli cronice, neuropsihice sau infectocontagioase" și/sau este "clinic sănătos la data examenului medical".

Art. 21

Deținuții cu cetățenie străină pot solicita înscrierea la cursurile de formare profesională, derulate în limba română sau într-o limbă de circulație internațională, dacă fac dovada nivelului de studii, prin diplome echivalate de către Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor.

Art. 22

(1)La cursurile de formare profesională pot fi înscrise și persoanele private de libertate care desfășoară activități lucrative, fără a se depăși durata normală a zilei de lucru.

(2)Persoanele private de libertate pot desfășura activități lucrative și cursuri de formare profesională, însă nu în același interval de timp.

SECȚIUNEA 2:Organizarea și desfășurarea cursurilor de formare profesională

Art. 23

În planificarea anuală a activității, șeful serviciului/biroului educație va avea în vedere organizarea și desfășurarea a cel puțin unui curs de formare profesională.

Art. 24

(1)Structura unui curs de formare profesională, precum și condițiile de participare sunt stabilite de către furnizorul de formare profesională.

(2)Orarul activităților de formare profesională se stabilește de comun acord cu furnizorul de formare și se aprobă de către directorul unității.

Art. 25

(1)Accesul reprezentanților furnizorilor de formare profesională acreditați în unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor se realizează în conformitate cu prevederile titlului III cap. II din Regulamentul privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. **4.800/C/2018**.

(2)Administrația locului de deținere dispune măsurile ce se impun pentru instruirea lectorilor desemnați de furnizorul de formare profesională, cu privire la specificul populației încarcerate, al activităților din unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor, precum și regulile ce trebuie respectate pe linia siguranței deținerii.

(3)În cazul în care se înregistrează evenimente negative, determinate de încălcarea reglementărilor legale de către reprezentanții furnizorului de formare profesională, se poate dispune interzicerea accesului în unitatea de detenție, în condițiile legii, cu informarea furnizorului de formare profesională.

Art. 26

(1) Persoana desemnată să coordoneze activitatea de formare profesională stabilește, împreună cu furnizorul de formare profesională, un regulament al desfășurării activităților, încălcarea acestuia putând conduce la excluderea persoanelor private de libertate de la activitatea de formare profesională.

(2) Regulamentul, expus în sala de curs, este adus la cunoștința persoanelor înscrise la cursurile de formare profesională, pe bază de semnătură.

(3) În cazul săvârșirii de abateri foarte grave sau fapte care pot întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni, pentru a asigura condițiile de siguranță și legalitate a executării pedepselor privative de libertate, directorul locului de deținere poate dispune suspendarea sau excluderea persoanei condamnate de la cursul de formare profesională.

Art. 27

(1) Prezența persoanelor private de libertate la orele de curs este consemnată de către furnizorul de formare profesională și monitorizată de către persoana desemnată cu formarea profesională.

(2) Dacă numărul absențelor nemotivate depășește 10% din totalul orelor prevăzute în programa de pregătire, cursantul va fi exmatriculat, fără a mai avea dreptul de a urma un curs gratuit, și este obligat să restituie cheltuielile de școlarizare efectuate până la data exmatriculării sale, cu aplicarea în mod corespunzător a prevederilor art. 37 alin. (6) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. **76/2002** privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. **174/2002**, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 28

(1) La absolvirea cursului de formare profesională prin examen, participanții primesc, după caz:

a) certificat de absolvire pentru cursuri și stagii de inițiere, precum și pentru cursuri și stagii de perfecționare sau de specializare;

b) certificat de calificare pentru cursuri de calificare sau recalificare și pentru ucenicie la locul de muncă.

(2) Certificatele de calificare profesională sau de absolvire cu recunoaștere națională se eliberează însoțite de suplimentul descriptiv al certificatului.

(3) Certificatul de calificare sau absolvire se va înmâna persoanei private de libertate pe bază de semnătură, iar o copie a acestuia se va clasa în dosarul de educație și asistență psihosocială, împreună cu semnătura de primire a originalului.

(4) La cererea deținutului, certificatul de calificare sau absolvire se va clasa la dosarul individual și va fi remis acestuia, odată cu actele de identitate, la data liberării din așezământul de detenție.

Art. 29

(1) Participanții care nu se prezintă la examenul de absolvire sau nu îl promovează primesc o adeverință de participare la cursul de formare profesională, eliberată de furnizorul de formare profesională, în baza căreia se pot înscrie pentru susținerea unui alt examen de absolvire, în aceleași condiții.

(2)În această situație, participarea la cursul de formare profesională nu se creditează decât la absolvire.

Art. 30

(1)Absolvenții unui curs de formare profesională, finalizat cu certificat de calificare, beneficiază de zile considerate a fi executate din pedeapsa privativă de libertate.

(2)Situația elaborată de furnizorul de formare profesională, cu privire la absolvenții cursului de calificare profesională, se înaintează structurii de organizare a muncii, în vederea acordării zilelor considerate a fi executate din pedeapsa privativă de libertate, în condițiile legii.

Art. 31

După absolvirea cursurilor de formare profesională de inițiere, calificare, recalificare, specializare, perfecționare și completarea datelor în aplicația informatică, absolvenților li se va acorda numărul de credite aferent.

Art. 32

(1)Responsabilul activității de formare profesională desemnat la nivelul unității subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor va înainta, pe adresa de poștă electronică a Direcției reintegrare socială, atât la începerea, cât și la finalizarea fiecărui curs de formare profesională, datele privind organizarea și numărul participanților la activitate.

(2)Responsabilul activității de formare profesională comunică lunar agențiilor teritoriale date cu privire la persoanele private de libertate care vor fi puse în libertate în perioada imediat următoare.

(3)În cazul centrelor de detenție și centrelor educative, educatorul sau asistentul social completează un raport social personalizat ce va fi transmis agenției județene pentru ocuparea forței de muncă și serviciului de probațiune din unitatea administrativ-teritorială în care își are domiciliul persoana internată.

(4)Responsabilul activității de formare profesională va avea în vedere informarea deținuților incluși în programul de pregătire pentru liberare cu privire la faptul că beneficiază, în mod gratuit, de servicii de formare profesională, o singură dată, pentru fiecare perioadă în care se află în căutarea unui loc de muncă, în condițiile în care se înregistrează personal, după liberare, în cadrul serviciilor publice de ocupare, respectiv al punctelor de lucru teritoriale ale agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă.

Art. 33

Annual, fiecare unitate de detenție va transmite agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă propunerile de cursuri de formare profesională, pentru a fi incluse, după caz, în planul național de formare profesională pentru anul următor, iar în situația în care unitatea penitenciară are în custodie și femei care pot fi avute în vedere pentru organizarea unui curs de formare profesională, vor fi transmise propuneri care să cuprindă și programe specifice acestei categorii.

Art. 34

Documentele referitoare la formarea profesională a deținuților elaborate și aflate în gestiunea reprezentanților administrației penitenciare fac obiectul activităților de control și constituie un criteriu de evaluare a performanței persoanei desemnate și a șefilor săi ierarhici.